

SNEŽNIK

40 let splošna banka koper

Stara dvorana v novi, sveži preobleki

14. oktobra, je bila končno odprta prenovljena velika dvorana Doma na Vidmu. Podžupanja Damijana Logar je pozdravila številne goste v prostoru, namenjen za gledališke, glasbene in ostale kulturne prireditve, saj ga že pogrešajo ustvarjalci in gledalci oziroma poslušalci. Že v času prejšnje se je v Domu na Vidmu in veliki dvorani dogajalo marsikaj, po odhodu jugoslovanske vojske pa je postal povsem neuporaben. Podjetje Kastel je dobilo od občine v najem s pogojem, da mora 1/3 njegove površine nameniti kulturi, "kultura pa je bila že od nekdaj tisto področje človekovega udejstvovanja, katerega mnogi mislijo, da ni življenjskega pomena," je dejal pesnik Ciril Zlobec, dvorano simbolično odprl, novo bistriško pridobitev pa je blagoslovil župnik Stan Berce.

Prav kulturni del Doma na Vidmu povsem urejen, si je Galerija na Vidmu v dobrem letu delovanja že pridobila nedeljene simpatije občudovalcev in ljubiteljev umetnosti in to ne samo v ilirskobistriškem. Po odprtju dvorane kulturnem programu, v katerem je

nastopil Baročni ansambel Illyricus in dramski igralec Ivo Ban s šaljivo monodramo Matije Logarja "Dosje", so se številni obiskovalci preselili v galerijo, kjer je bila nekoliko pozneje odprta še razstava uveljavljenega slikarja Stojana Razmovskega iz Postojne. Med njimi so

Baročni ansambel Illyricus je na svečanem odprtju prenovljene dvorane Doma na Vidmu igral dela Johanna Joachima Quantza in Johanna Christiana Bacha.

bili poleg akademika Cirila Zlobca še pesnik Ervin Fritz, Boris Rotovnik, tehnični direktor SNG Drama iz Ljubljane, Marjan Tiselj, direktor Območne gospodarske zbornice Postojna, župan Stanislav Prosen, predsednik Zveze kulturnih organizacij Ilirska Bistrica Frane Gombač, večina občinskih svetnikov in nekateri vodilni v ilirskobistriških, postojnskih ter sežanskih podjetjih.

V kulturni del Doma na Vidmu je bilo v preteklih letih vložena že veliko napore, volje in denarja oziroma z besedami Radoša Gregorčiča, direktorja Poljuranov-Plame, podjetja, ki se je s finančno podporo kulturnih projektov že velikokrat izkazalo, brez Jožefa Šlenca verjetno ne bi bil tak, kot je. Res je, da v veliki dvorani še marsikaj manjka (ni ustreznih svetil, zaves in mešalne mize za glasbene nastope), vendar dvorana z novimi sedeži in boljšo akustiko učinkuje čisto drugače kot prej. Naštete pomanjkljivosti bo najemnik potem, ko se bodo v njej vrtele tudi filmske predstave, lahko veliko lažje odpravil.

Za ureditev galerije in obnovo velike dvorane Doma na Vidmu je bilo porabljenega 22 milijonov tolarjev iz sredstev občinskega proračuna, Ministrstva za kulturo Republike Slovenije in podjetja Kastel, ki bi za ureditev manjše dvorane (nastala bo iz dveh učilnic) s 100 sedeži, primerne zlasti za srečanja, predavanja, okrogle mize, predstavitve knjig, lutkovne in manjše gledališke predstave ter za ureditev večnamenskega atrija potrebovalo še 12 do 15 milijonov tolarjev.

Ko bo kulturni del Doma na Vidmu v celoti obnovljen, bo vsekakor postal središče, iz katerega bodo sevale lepe ideje in vzpodbude, saj so najuspešnejši tisti kraji, ki skrbijo za razvejano kulturno življenje, čeprav bo tudi v tem primeru prišlo do izraza dejstvo, da bodo največ dobili tisti, ki mu bodo najbližji in najmanj tisti, ki bodo od njega najdlje.

Svetniki so sprejeli županov predlog

Svetnike Občine Ilirska Bistrica je na trinajsti seji v ponedeljek, 23. oktobra, na kateri je bil prvič prisoten novoizvoljeni sekretar sveta Saša Boštjančič, najprej zanimalo, zakaj izvoljenih poklicnih funkcionarjev sveta še ni na svojih delovnih mestih in kakšen status ima v njem tajnik, saj ne more biti hkrati tajnik in svetnik s pravico glasovanja, zato bo morala Slovenska ljudska stranka predlagati novega kandidata za člana občinskega sveta. Ivanu Barbi so očitali neodgovornost. Izvoljen je bil že pred časom in bi lahko takoj zapustil staro delovno mesto, saj bo z občino sklenil delovno razmerje za nedoločen čas. Svetniki so zato dodatno pooblastili župana, da na osnovi Zakona o lokalni samoupravi s sekretarjem in tajnikom sveta čimprej sklene delovno razmerje. Saša Boštjančič bo začel poklicno opravljati funkcijo sekretarja sveta takoj po praznikih, Ivan Barba pa 10. novembra. Svetniki se bodo na naslednji seji (28. oktobra) posvetili osnutku občinskega proračuna za letošnje leto, ki so ga pripravile strokovne službe v skladu z njihovimi pripombami na predhodnih obravnavah.

Svetniki bi morali na ponedeljkovi seji obravnavati tudi poročilo komisije bivšega izvršnega sveta o objektih nekdanje jugoslovanske armade na ilirskobistriškem področju (Vrbovo, Račice, Dom na Vidmu, Trnovo, Podgrad), ker po mnenju nekaterih na vprašanja, izrečena na predhodnih sejah, niso dobili ustreznih odgovorov. Tudi tokrat jih niso. Na seji ni bilo niti predsednika Jožeta Roliha, ki se je opravičil, niti ostalih članov komisije, zato so sklenili, da bodo poročilo komisije obravnavali na eni izmed prihodnjih sej.

Najpomembnejša točka dnevnega reda 13. seje je bila obravnava županovega predloga "Odloka o organizaciji in delovnem področju občinske uprave Občine Ilirska Bistrica". Svetniki so sprejeli županov predlog, po katerem bo občinska uprava sestavljena iz urada župana, strokovne službe občinskega sveta, treh oddelkov (za gospodarstvo in finance, za družbene dejavnosti in za lokalno gospodarsko infrastrukturo) ter tehnične službe. Svetniki so se v razpravi zavzeli za racionalno porabo ob-

činskih sredstev in menili, da bo veliko storjenega že z zasedbo delovnih mest, vendar mora župan dobro premisliti, kakšne ljudi bo postavil na čelo oddelkov.

Veliko pomislekov je vzbujalo predvsem majhno število zaposlenih v oddelku za gospodarstvo in finance, ker je to pač najpomembnejši del občinske uprave. Nekateri svetniki so predlagali, da bi oddelek za gospodarstvo in finance okrepili s pripravniki, vendar ti ne bi mogli opravljati konkretnih nalog, zato je prevladalo mnenje, da je bolje zaposliti preverjene in strokovno usposobljene ljudi, ki bodo s poštenim delom in zdravim optimizmom poskušali nadoknaditi zamujeno. Na koncu so se zedinili, da je najbolje počakati na čas, ko bo Občina Ilirska Bistrica v okviru svojih finančnih možnosti lahko razširila občinsko upravo z novimi strokovnimi močmi, do polovice prihodnjega leta pa pripraviti predlog racionalizacije vseh tistih služb izven občinske uprave, ki se financirajo iz občinskega proračuna.

Uspeh Bojanove ekspedicijske uprave v Himalaji

14. oktobra, je iz Katmanduja v Himalajo prišla vesela vest. Naš alpinist Bojan Počkar se je oglasil po telefonu in s svojim ekipam sporočil veselo vest. S soplezalnico Žigo Petričem sta uspešno preplezala 1500 m visoko vzhodno steno Sinjule (6501 m), ki leži v himalajskem gorju.

Preplezalna ledena in skoraj navpična stena v preteklih letih zavrnila številne odprave, saj je tako močno izzivala tudi neosvojenih gore. Bojan in Žiga sta steno preplezala v 7. oktobra, novi smeri pa sta dala ime po Perunu, praslovanskemu bogu groze, strele, dežja in plodnosti. PERUNOVA SMER je ime, ki ga bo naša zveza v prihodnosti uporabljala za vse čase oznanjevala uspešnost naših alpinistov, ki tudi s tem izjemnim uspehom potrjujejo svoje visoko mesto v svetnem merilu.

Bojan se bosta vrnila domov predvidoma do konca oktobra, ko bomo o njunem uspehu zvedeli še kaj več. O nameri te ekspedicijske uprave v Himalajo je Snežnik že pisal v prejšnji številki, zato v imenu bralcev in ljubiteljev naša naša junakoma iskreno čestitamo. (oj)

Na 7. ex tempore "Prem 95" se je prijavilo 79 slikarjev

Galerija na Vidmu in Zveza kulturnih organizacij Ilirska Bistrica sta letošnje jesen pripravili 7. ex tempore "Prem 95". Med 14. in 21. oktobrom je na Premu in v Galeriji na Vidmu žigosalo največ tri podlage kar 79 slikarjev: dva iz Italije, šest iz Hrvaške in petnajst iz ilirskobistriške občine. Ostali udeleženci so iz različnih krajev Slovenije, v glavnem iz Primorske, Gorenjske in Ljubljane. Slikarji morajo oddati dela do konca oktobra, nakar jih bo strokovna žirija (Dejan Mehmedovič, Polona Škodič in Leon Belušič) pregledala, izbrala najboljše in podelila veliko odkupno nagrado v višini 140.000 tolarjev, ki jo prispeva Splošna banka Koper, pet prvih odkupnih nagrad v vrednosti 100.000 tolarjev (Eka-art, Galerija na Vidmu, Lesonit, Zavarovalnica Triglav in ZKO Ilirska Bistrica) ter pet častnih diplom. 30 del bo od 10. do 25. novembra na ogled tudi v Galeriji na Vidmu. NA SLIKI: Marjan Miklavc iz Sežane, eden izmed udeležencev letošnjega ex tempore, čopiče, barve in ostale slikarske rekvizite vozi kar v svojem avtomobilu, le vodo je moral zajeti iz bližnje Bistrice.

Spomin za življenje

S prav posebnim občutkom v srcu se sklanjam nad grobom ljubljene osebe in prižigam svečo. Opazujem plamen. Kakor bi njegovo plapolanje poganjalo časovni stroj - moja misel se vrača v preteklost. Leto za letom, desetkrat nazaj, dokler ne oživijo spomini: otroško brezskrbne ure v njenem naročju, mladostni spori, prvi pogovori o smislu življenja, skupne molitve ...

Vsak od nas bi lahko zapisal svojo zgodbo, svoje spomine, ki leto za letom oživljajo. Različno dolga so potovanja našega spomina preden v nas oživijo znane slike. Toda naj bo leto, ali dve, več deset ali samo nekaj dni - običajno v naših mislih oživijo slike lepih dogodkov. Slike trenutkov, za katere velja ocena splečala se je živeti in bi nanje ponovno stavili.

To so trenutki, ki jih umrli niso živeli zase, marveč za nas, saj iz njih črpa svojo moč naš pogled prihodnosti. In za koga trenutke sreče živimo mi? Mar res samo zase? O, tudi in zelo za tiste, ki bodo ostali za nami, se sklanjali nad grobovi prižigajoč sveče in obujali spomine. To je krog življenja in spominov, ki se nenehno vrta

od prvega oživljajočega posega "bodi svetloba". Zaradi želje "naredimo človeka po svoji podobi" je človek v ta krog vstopil s slutnjo večnosti in zmožnostjo preseganja sebe. Zaradi Njega, ki je življenje in je prišel, da bi imeli življenje v polnosti, pa se ta krog življenja dviga v spiralo novega upanja.

Prijatelji! Naj sveče prižgane na grobovih postanejo znamenje prebujajoče se polnosti življenja v naših dušah. Zarja, ki nam sije onstran groba ni privid. Je znanilka upanja in smisla. Upanja in smisla, ki so ga živeli pred nami tisti, ki smo jih imeli radi.

Ob smrti brata pretresena judovska ženska je skozi solze videla le grob, dokler ni slišala presenetljive trditve: "Jaz sem vstajenje in življenje - veruješ to?" In stvari so se začele odločilno spreminjati, ko je dahnila svoj "da, verujem". Iskreno želim, da bi tudi v nas odmev življenja preglasil brenčanje smrti. Naj se naše solze žalosti in obupa ne posušijo zato, ker čas celi vse rane, ampak zato, ker bomo zavestno pritrtili izbiri, ki nam jo ponuja življenje.

Slavko Rebec

Radoš Gregorčič, direktor Poliuretano-Plame

Z znanjem in posodabljanjem tehnologije do novih trgov

9. november 1955 je rojstni dan tovarne Plama Podgrad. Tedaj je 30 delavcev v nekdanjih prostorih podgrajskega sodišča začelo z izdelavo plastike, aprila 1960 pa so že izdelali prvo mehko poliuretansko peno z domačimi stroji. 6. novembra 1970 so lahko proizvedli že 3.000 ton pene na leto, vendar jim je po slabih treh tednih požar povsem uničil novo tovarno. Veliko napora je bilo vloženo v njeno obnovo in samo tri leta so potrebovali za začetek proizvodnje mehke poliuretanske pene poliestrskega tipa. Leta 1974 je bila ustanovljena DO Plama Podgrad. V okviru delovne organizacije so bile oblikovane tri temeljne organizacije združenega dela (Poliuretani, Galvanska oprema, Termoplasti) in Delovna skupnost skupnih služb. Leta 1978 se je iz dela proizvodnega procesa Poliuretano organiziral še TOZD Izoterm. V Plami je bilo tedaj zaposlenih 328 delavcev. Leta 1977 so v Poliuretani začeli s proizvodnjo čistilnih gob Vileda iz poliestrske pene, enega izmed njihovih najbolj znanih artiklov za široko potrošnjo. Čez tri leta so dogradili tovarno z regalnim skladiščnim sistemom in povečali zmogljivosti, tako da jim je dovoljevala proizvodnjo 6000 ton na leto. Plama je takrat zaposlovala 621 delavcev, od tega jih je bilo v Poliuretanih 200. Leta 1989 so v Poliuretanih, podjetju, ki si je veskozi prizadevalo ujeti korak s tehnološkimi in razvojnimi trendi v svetu, zaključili tretjo fazo posodobitve in doživeli, zaradi političnih sprememb in razpada jugoslovanskega trga, močan padec proizvodnje. Z novo gospodarsko zakonodajo samostojne Slovenije se je Plama reorganizirala: iz enotne delovne organizacije so nastale štiri družbe z omejeno odgovornostjo (Poliuretani, Izoterm, Termoplasti in Galvanska oprema). V Poliuretanih je takrat delalo 276 delavcev. Po padcu je prišlo do oživljanja proizvodnje vzporedno z lastninskimi preoblikovanjem podjetja. Radoš Gregorčič je ob 40-letnici Poliuretano-Plame spregovoril o oživljanju proizvodnje, o lastninskem preoblikovanju, skrbi za okolje in načrtih za prihodnost.

Gospod direktor, eden izmed najpomembnejših pogojev za uspešno delovanje modernega podjetja je prijetno delovno vzdušje v njem. Kaj mislite, kakšno je v Poliuretanih-Plami v jubilejnem letu?

V zadnjem času smo priča dogajanju na slovenski politični sceni, ki je velikokrat v precepu med različnimi hotenji. Boj za uspeh in boljše življenje je zamenjal boj za oblast. Če vse to upoštevam, bi lahko rekel, da počutje v naši sredini ni kaj bistveno drugačno. Nemogoče je, da ljudje ne bi čutili atmosfere v širšem okolju in se nanjo tako ali drugače odzivali. Kljub temu lahko rečem, da v jubilejnem letu nimamo nikakršnih razlogov za strah in da je vzdušje v Poliuretanih-Plami konstruktivno, delovno in prijetno. K temu so največ prispevala naša skupna prizadevanja, saj smo dokazali, da vemo kaj hočemo, kajti če se v spremenjenih in zaostrenih gospodarskih razmerah ne bi obdržali, se danes ne bi mogli pohvaliti z nekaterimi kazalci, ki so izjemno vzpodbudni. Ne trdim, da nimamo nobenih problemov, saj se pojavljajo tudi drugod, vendar so take narave, da jih s skupnimi močmi uspešno rešujemo.

Spremenjeni pogoji poslovanja so tudi v primeru podgrajske Plame vzrok za to, da se je nekoč enotno podjetje razdelilo. So samostojni Poliuretani-Plama uspešnejše in bolj prilagodljivo podjetje?

Po mojem je Plama razpadla zaradi vpliva zunanega okolja. Tu mislim predvsem na konec Jugoslavije in njenega političnega sistema, na nastanek strank in splošne demokratizacije družbe v dobrem in slabem pomenu besede. Tudi nekatera notranja trenja, ki so obstajala v Plami in smo jih enkrat bolj, drugič manj uspešno gasili, stečaj Galvanske opreme itd., so pripomogla k reorganizaciji relativno velike delovne organizacije in omogočila nastanek več manjših in samostojnih podjetij. Upam si trditi, da v Poliuretanih-Plami z ločitvijo, ki je bila mogoče za marsikoga izmed nas zelo neprijetna in boleča, nismo veliko izgubili, čeprav je prinesla s seboj nekaj problemov. Razprava ob delitvi in upoštevanje dejstva, da se nobeno premoženje še nikoli ni razdelilo tako, da bi bili z dediščino prav vsi nasledniki zadovoljni, je bila dovolj strpna. Obdobje ločitve pa je bilo precej težavno za nekatere naše sodelavce, ki so takrat izgubili ogromno časa in se niso mogli angažirati drugje. To je imelo na poslovanje podjetja vsekakor velik vpliv. Logično je, da je manjše podjetje bolj prilagodljivo in se lahko hitreje odziva na spremembe gospodarskih razmer. Če je majhno pa ima tudi določene slabosti, ki izvirajo prav iz njegove majhnosti. Tu mislim predvsem na kadrovske potencial. Mogoče smo bili v Poliuretanih-

Plami na tem področju še najmanj oškodovani v primerjavi z drugimi podjetji, ker smo bili zaradi narave naše proizvodnje ravno tu najmočnejši. Drugi element je vsekakor finančna moč, ki je v neposredni povezavi z velikostjo podjetja. Investicijski potencial se je z razdelitvijo Plame zmanjšal, nekaj pozitivnih elementov pa je le ostalo. Imeli smo štiri različne programe, štiri različne trge in štiri konjunkturne cikle, tako da Plama nikoli ni zašla v resnično velike težave, ker se nikoli ni zgodilo, da bi šlo vsem štirim programom enako slabo.

Ste edini proizvajalec mehke poliuretanske pene v Sloveniji in izbira proizvodnega programa v vašem primeru ni vprašljiva. Se boste nekoč tudi doma srečali s konkurenco?

Vizijo našega podjetja smo izdelali leta 1993 in je ne mislimo spreminjati. Po temeljiti preučitvi najrazličnejših dejavnikov smo ugotovili, da je naš program dober in dolgoročno perspektiven, zato strategija razvoja našega podjetja temelji na obstoječem programu z nenehnim dopolnjevanjem, izboljševanjem kakovosti in širjenjem ponudbe. Konec koncev si ne znam predstavljati, kaj bi bilo z nami, če ne bi poiskali nove trge in v proizvodnjo uvedli nove tipe pen, saj ne smemo pozabiti, da smo v obdobju 1991/92 ponujali trgu približno 15, po lanski investiciji pa se je naša ponudba povečala na okoli 50 tipov pen. Morebitni konkurenti se lahko pojavijo, vstop v proizvodnjo mehke poliuretanske pene pa vsekakor zahteva veliko znanja in nekoliko več kapitala v primerjavi s kakšno drugo panogo. Sam menim, da v Sloveniji ne bo nihče začel s proizvodnjo mehke poliuretanske pene, vsaj v bližnji prihodnosti ne. Naša proizvodnja je že zdaj nekajkrat večja od potrebe domačega trga, slovenska zunanjetrgovinska zakonodaja pa je odprta in vsi kupci, ki bi bili z našimi izdelki nezadovoljni, bi lahko kupovali peno drugje, saj so takoj za mejo dve podobni tovarni v Italiji.

Po padcu proizvodnje za 40% ste se morali preusmeriti na zahodno in bolj zahtevno tržišče. Je slovenski trg manj zahteven če vemo, da svoje izdelke prodajate nekaterim podjetjem, ki jih tudi izvažajo?

Teško bi rekel, da je slovenski trg manj zahteven, posebno ob upoštevanju dejstva, da naši kupci v Sloveniji več kot polovico proizvodnje izvozijo na zahodne trge. Približno enaki kriteriji, ki veljajo za naše direktne kupce na tujem, veljajo tudi za domače. Čas, ko se je v Sloveniji proizvajalo blago različne kvalitete za izvoz in domači trg, je dokončno minil. Povedano z drugimi besedami - naši izdelki za izvoz in domači trg se v ničemer ne razlikujejo, saj tuji in do-

mači kupci dobijo enako kvaliteto in jih obravnavamo popolnoma enako. To pomeni, da gre 80 - 90% naših izdelkov posredno ali neposredno v izvoz. S tem dokazujemo, da je naša proizvodnja že danes na ravni proizvajalcev iz zahodne Evrope.

Veliko se govori o večji kakovosti slovenskih izdelkov in novih trgih. Za vse to je treba vlagati v tehnično in tehnološko opremljenost ter predvsem v ljudi. V Poliuretanih-Plami je zaposlen tudi edini doktor znanosti v ilirskobistriškem gospodarstvu. Menite, da ste v podjetju dovolj strokovno usposobljeni?

Skrb za kadre je seveda ena izmed osnovnih nalog vsakega podjetja. Znanja ni nikoli dovolj, posebno v tako hitro razvijajoči se dejavnosti kot je kemija. V Poliuretanih-Plami smo v nenehnih kontaktih z zunanjimi partnerji, tako s proizvajalci surovin in našimi dobavitelji, kot z našimi konkurenti. To pravzaprav pomeni, da imamo izjemno dober kader na tehnološko razvojnem in komercialnem področju. Nenehno izmenjujemo izkušnje, znanja in smo na tekočem z razvojem panoge v Evropi in v svetu. V kadre je seveda treba vlagati, zato imamo tudi nekaj štipendistov. Res je, da jih je nekaj manj kot v preteklosti, ko je bila Plama eno izmed tistih podjetij, ki je v občini in širši okolici imela največ štipendistov, po drugi strani pa je bila znana tudi po tem, da je dobila nazaj izredno majhno število svojih kadrov. Naši delavci se lahko dodatno izobražujejo, čeprav jih to na žalost ne zanima preveč. Kljub temu bomo še naprej financirali najrazličnejše programe izobraževanja v celoti.

Od dela 245 delavcev v Poliuretanih-Plami živi relativno velik procent celotnega prebivalstva v občini. Vsi vemo, da so slovenska podjetja še pred nekaj leti preživljala težke čase. Se velika vlaganja v tehnologijo proizvodnega postopka poznajo na standardu zaposlenih?

Od proizvodnje Poliuretano-Plame živi približno 1000 ljudi, saj imamo poleg zaposlenih še nekaj kooperantov. Vlaganja v tehnologijo se seveda poznajo na standardu zaposlenih. Če teh vlaganj ne bi bilo, ne bi mogli govoriti o uspešnosti proizvodnje, kajti omogočila so nam, da danes velik procent naše proizvodnje tržimo na svetovnih trgih. V nekaterih segmentih se že lahko primerjamo z manj razvitimi članicami Evropske unije ali celo z Italijo. Če ponazorim stanje s konkretnimi številkami: povprečna plača našega delavca je okoli 850 DEM, kar je več kot v Sloveniji. Poudariti pa moram tudi ostale ugodnosti, ki jih imamo zaposleni, saj vsi prejemo nadomestilo za prevoz na delo, ne glede na to, ali se vozimo z

lastnimi avtomobili ali kako drugače, regres za letni dopust in malico. Gledano na krajši rok se vlaganja v tehnologijo seveda poznajo, saj naše plače rastejo nekoliko počasneje, dolgoročno pa je ravno obratno: če so vlaganja prava, če je izbor tehnologije dober in ustrezen, bo to vsekakor imelo ugoden vpliv na višji standard ljudi in predvsem na njihovo socialno varnost. V kriznem obdobju po razpadu Jugoslavije je v podjetju prevladovala bolj porabniška kot investicijska filozofija, kar je pripeljalo do določene kolapsa v letu 1992, ki je imel za posledico izjemno nizko proizvodnjo, nelikvidnost, večkratne blokade žiro računa in nezmožnost plačevanja tekočih obveznosti. Takrat je prišlo tudi pri nas do kadrovskega zamenjav in znižanja osebnih dohodkov. Sprejem in izvajanje sanacijskega programa je v relativno kratkem času že dal pozitivne rezultate: v letu 1993 smo bistveno povečali proizvodnjo in prodajo, finančno stanje se je normaliziralo, plače tudi, in od takrat dalje beležimo stalno rast. Letos bomo proizvedli in prodali 5000 ton pene, kar je skoraj 100% več kot leta 1992 in več kot je bilo kdajkoli proizvedeno v naši tovarni. Od te količine bomo več kot 60% izvozili na tuje trge.

Kje so skrite vaše največje prednosti? Je to izbira proizvodnega programa, znanje in izkušnje zaposlenih, lega tovarne ali kaj drugega? Kaj še vpliva na uspešno poslovanje?

Proizvodni program in znanje zaposlenih sta samo dva izmed poglavitnih dejavnikov za uspešno delovanje podjetja. Lega tudi ni nepomembna, kajti tako kot je bila lokacija tovarne v bivši Jugoslaviji precej neprimerna (težave so nam povzročale predvsem velike razdalje in slabe prometne povezave), se je zdaj izkazala kot prednost. Le slabih 20 kilometrov nas loči od meje z najbližjo članico Evropske unije in potencialno velikim italijanskim trgom. Kot prednost bi navedel še to, da imamo v Poliuretanih-Plami 35-letne izkušnje v proizvodnji in predelavi mehke poliuretanske pene in tega ne moremo enostavno prezreti.

S kakšnimi težavami se srečujete v zadnjem času? Vas kot izvozno naravnano podjetje pesti precejšen tolar? Bodo nekateri ukrepi republiške vlade olajšali življenje slovenskim izvoznikom, ki jih niti ni tako malo?

Poliuretani-Plama niso veliki neto izvozniki. Treba je vedeti, da 90% repro materiala uvažamo, ker surovin za našo proizvodnjo na domačem trgu ni. Od predlaganih ukrepov za reševanje slovenskega gospodarstva ne pričakujemo neposrednih učinkov, ker bodo omenjene pomoči deležni samo veliki izvozniki. Ker pa z nekaterimi poslovno so-

delujemo, bomo lahko tudi mi preko deležni posrednih koristi. Seveda imamo tudi sami izjemno velike težave v izvozu predvsem zaradi tega, ker gre velik del naše proizvodnje v Italijo. Lira je šibka, precej vrednosti sta izgubila tudi angleški funt in švedska krona, veliko pa izvažamo tudi na trg, kjer je plačilno sredstvo ameriški oziroma avstralski dolar. Ocenjujemo, da smo zaradi neugodnih medvalutnih razmerij v preteklih osmih mesecih letošnjega leta izgubili okoli 700.000 DEM. Tako velik znesek ima negativne učinke na našo likvidnost in dobičkovnost. Če se bo trend padanja vrednosti svetovnih valut nadaljeval, se obetajo tudi nam težave, podobno kot drugje oziroma večinoma slovenskega gospodarstva. Od tega pričakujemo, da bo uvedla trajnejšo pomoč izvoznemu gospodarstvu. Sredstva, ki so v tem trenutku predvidena za namen pa so, žal, bistveno prenizka. Predlagane ukrepe razumem kot začasno premostitev težav, močno pa podpiram ukrepe dolgoročnejšimi učinki. V mislih imam predvsem ugodne kredite oziroma finančna sredstva za naložbe v tehnologijo. Če s posodabljanjem tehnologije bomo dosegli dolgoročno konkurenčnost našega gospodarstva. Karkoli drugega bi bilo zgolj začasno masilo.

Sodite med 17% slovenskih podjetij, ki se odločila za javno prodajo delnic. Kako je bil odziv? Kako se bo izbran model lastninjenja, po katerem boste zaposleni, ali zaposleni in upokojenci postali večinski lastniki podjetja, odražal v poslovanju Poliuretano-Plame?

Smo med maloštevilnimi podjetji, ki se odločila za javno prodajo delnic. Naše je bil odziv? Kako se bo izbran model lastninjenja, po katerem boste zaposleni, ali zaposleni in upokojenci postali večinski lastniki podjetja, odražal v poslovanju Poliuretano-Plame?

Smo med maloštevilnimi podjetji, ki se odločila za kombinirani model lastninjenja in sicer s t. i. notranjimi delničarji in javno prodajo delnic v višini 17% vrednosti družbenega kapitala. V postopku so se za tak način lastninjenja odločile samo še v postojnskem Livu. Odziv je enkraten, saj smo že takoj na začetku svoje vse delnice prodali, vloženi pa je bilo 42% več certifikatov od vrednosti družbenega kapitala, ki je bil predmet javne prodaje. Pred iztekom letošnjega leta pričakujemo še drugo soglasje Agencije Republike Slovenije za prestrukturiranje in privatizacijo vpis v sodni register in sklic skupščine delniške družbe. To pomeni, da so bile naše delnice v celoti pravilne. Že pred začetkom prodaje smo vedeli, da bomo kot podjetje v zdravih temeljih in z dobrimi obeti za prihodnost vzdržali velik interes tudi v drugih krajih Slovenije, saj so ljudje presodili, da se v Poliuretane-Plamo splača vložiti lastniški certifikat. To smo storili tudi vsi zaposleni. Ocenjujemo, da bo tako razmerje notranjimi in zunanjimi lastniki omogočilo primeren in optimalen razvoj podjetja v nasprotnem primeru ne bi mogli sprejeti življenja velikega dela naših načrtov, investicij itd., kar pomeni, da bi s časovno tehnološko zastareli in izgubili konkurenčnost.

Kakšno podjetje bodo Poliuretani-Plama čez pet let?

V razvojnem ciklu 1993-1997 bomo namenili približno 16 milijard DEM, kar je več kot 10% vrednosti proizvodnje v tem obdobju. Za uresničevanje naših načrtov bomo morali neprestano investirati v tehnologijo, ki bo omogočala izvedbo ekološko bolj sprejemljivih proizvodnih pen. Pred kratkim smo podpisali tudi pogodbo o dobavi opreme za proizvodnjo t. i. lahkih pen brez vsebnosti freona, ki je ozonski plašč. Čez pet let bomo imeli jazna in sodobna tovarna.

ODMEVI

"Zveličavnost"
Združene liste

septembrski številki SNEŽNIKA je Jenko, strankarski prvak Združene liste in avtor članka "Združena lista", obelodanil svoja razočarovalna in dogajanja po njih, pri čem pa si je tudi navajanje nekaterih imen, ki zavajajo občane, mimo pa Socialdemokratska stranka Slovenije (SDSS) ne more iti molče.

SDSS kot stranka slovenske pomladi zagovarja lokalnih volitev s štirimi kandidati v občinskem svetu, ni sklenila nobene pogodbe z Liberalno demokratsko Slovenije (LDS) ni bilo treba podpisati njegovega kandidata za župana, kar je v članku pripisuje. Na osnovi rezultatov bi SDSS pripadalo predsednika občinskega sveta, pa se je zadovoljila le s funkcijo člana občinskega sveta. Lončka za svojo stranko SDSS ni bilo treba priznati, ker ji je funkcija pripadala na volilnih rezultatih. Res pa je, da svojo lonček pristavljala in odstavsko stranska vrata v upanju, da s slabim volilnim rezultatom izidimo čimveč.

tem se postavlja tudi vprašanje, ali na lokalnih volitvah podtaknila neodvisno listo Vičič Breda Silvano.

se stalno sklicuje na strokovno mnenje ljudi za sestavo občinskega odbora, komisij in skladov občinskega sveta. Celo pravi tako: "ZL ne odgovornosti za sedanjo zaupanje funkcionarskih mest niti za delo občinske uprave. Stojimo le za ljudi, ki smo jih sami predlagali."

To je groteska posebne vrste. ZL se ograjuje od odgovornosti, hkrati pa hoče imeti glavno besedo pri vseh stvareh. Jamči samo za ljudi, ki so po miselnosti njeni, ker se očitno smatra za edino zveličavno pri kadrovanju. Ironija vsega pa je, da prav članica na kandidatni listi ZL, ki ravnateljstvo največji šoli v občini, za funkcijo ravnatelja nima ustrezne izobrazbe, pa kljub temu že nekaj mandatov zaseda to mesto. Bilo bi dobro, da si ZL najprej zagotovi strokovnost v svojih vrstah in šele potem začne mahati z zastavo strokovnosti pri drugih. Zato menimo, da je ihta po lepem konju in udobnem sedlu pri ZL na žalost zelo velika.

Občani so prav gotovo dali glas tistim strankam, od katerih pričakujejo korektnost in pošteno delo, zato je prav, da se sprašujemo, kaj se dogaja na sejah občinskega sveta.

Socialdemokrati menimo, da naš cilj ni ustvarjanje polemik in združ, pač pa ustvarjalnega duha in spoštovanja različnosti, ki ga propadlo gospodarstvo v Občini Ilirska Bistrica in tisočglava množica brezposelnih, tako željno pričakuje.

SDSS si je in si bo tudi v bodoče preko svojih svetnikov v občinskem svetu prizadevala za uresničevanje svojega programa, ki je zasnovan v smislu razvoja in bolj kvalitetnega življenja občanov, s tem pa bo tudi potrdila zaupanje svojih volivcev.

SDSS,
Občinski odbor Ilirska Bistrica

ODMEVI

"Dirka hromega konja"

Svetniki Slovenske ljudske stranke (SLS) velikokrat razmišljamo o iskanju ustreznih možnosti za rešitev nastalih problemov v občini v skladu s smernicami SLS in volilnimi obljubami občanom, zato smo z ogorčenjem sprejeli članek gospoda Zlatka Jenka, prvaka ZL, ki je bil septembra objavljen v občinskem časopisu Snežnik z naslovom "Združena lista občanom".

Avtor članka si, kot je razvidno iz njegovega pisanja, prizadeva, da bi občanom prikazal delo občinskega sveta in občinske uprave čimbolj v negativni luči. Očitno je, da ga skomina po časih, ko si ni bilo treba deliti oblasti s strankami, ki jih ni bilo. Sam je bil v prejšnjem mandatu član občinske skupščine, v kateri je bila večina njegovih somišljenikov, zato se sprašujemo, zakaj se niso določene stvari razčistile že takrat, saj bi imel sedanji občinski svet dosti lažje delo in se mu ne bi bilo treba ukvarjati z nejasnostmi iz prejšnjega mandata. Očitno je, da volivcem ne želi povedati, zakaj je sam kandidiral in zakaj so bili na listi poleg članov stranke še neodvisni kandidati. Da bi dosegel boljše rezultate, je predlagal županu zasedbo občinske uprave preko javnega razpisa, res pa je, da ne kaže metati vseh svetnikov v isti koš in to je razvidno tudi iz omenjenega članka.

Svetniki SLS se zavedamo, da smo volivcem obljubili, da se bomo zavzemali za spremembe in uveljavitev lokalne samouprave v skladu z zakonom. Svetniki SLS nismo presenečeni, ker se nekatere stvari prepočasno rešujejo oziroma se za nekatere niso ugodno rešile, zato se imajo za izigrane in hočejo svoj neuspeh opravičiti pred svojimi volivci, ki bodo prej ko slej sami ugotovili, kje

jim je mesto in koga naj na naslednjih volitvah podprejo.

Župan občine je prav gotovo eden od najbolj odgovornih za uspešno delo občinske uprave, s tem pa tudi za izvajanje naših programov, ki smo jih obljubili volivcem. Zato je bila naša naloga, da podpremo v drugem krogu volitev za župana tistega kandidata, za katerega smo bili prepričani, da bo več naredil v dobrobit občine in občanov, povrh vsega pa so ga občani na volitvah izbrali na demokratičen način.

Prvak ZL, ki je bil tudi sam kandidat za župana, je očitno razočaran z izidom volitev, kakor tudi z razdelitvijo posameznih funkcij v občinskih organih, zato se je posebno zavzemal, da bi župan razpisal občinske funkcije, kar je predvsem v nasprotju z načeli demokracije in cilji, za katere se stranke borijo, ko gre do volitev. Sam se zavzema za to, da bi občino vodili strokovni ljudje in mi ga pri tem v celoti podpiramo, ni nam pa jasno, koga je mislil; ali tiste strokovnjake, ki so se na odgovornih delovnih mestih izkazali kot uspešni ali tiste druge, ki imajo znanje že v žepu.

Po poznavanju lokalne samouprave sklepamo, da je prvak ZL mislil na druge. Na očitke o zavlačevanju sprejema statuta s strani strank slovenske pomladi - pisec članka v tem delu imenuje te stranke "jesensko listje" - lahko svetniki SLS gospodu Jenku priključimo v spomin dogovor med usklajevanjem, po katerem bi se morale funkcije sprejemati v paketu s statutom, šele na zadnjem usklajevanju pa smo dosegli, da je dobil gospod Ivan Barba, kandidat iz naše stranke, funkcijo tajnika z večinsko podporo.

Glede idealnih pogojev, ki naj bi jih imela občina ter navajanja, da ne potrebujemo premoženjske bilance - s tem se svetniki SLS ne strinjamo, ker mora biti ribarjenja v kalnem enkrat konec. Glede kadrovske zasedbe občine "s penzionisti" pa bi piscu moralo biti jasno, da je del tega stanja podedovan, drugi del pa je svobodno izražena volja volivcev, ki so za župana izvolili gospoda Stanislava Proseno.

Svetniki SLS smo prepričani, da imamo tudi v kmetijstvu hromega konja, zato upravičeno sprašujemo g. Jenka, kdo ga je v kmetijstvo spustil. Rezultati so vidni!

Trditve, da smo stvari zavlačevali na račun funkcij niso umestne, saj g. Jenko predlaga dolgotrajnejši postopek (nove volitve), čeravno pravi, da ni važno čigavi ljudje zastopajo občino. Da ni vse tako kot si je želel in da je večina volivcev vedela komu je treba dati glasove je dokaz, da prvak ZL očitno prihaja na seje občinskega sveta zato, da zbira cvetke, namesto da bi konstruktivno sodeloval pri reševanju občinskih problemov. Iz članka je razvidno, da že vnaprej diskvalificira vse, s čimer se sam ne strinja in da nekorektno obvešča občane in širšo javnost o delu občinskega sveta, ki ga želi prikazati v najslabši luči.

"In ko se občani zaskrbljeno sprašujete - le kaj se dogaja na sejah občinskega sveta, se istočasno vprašajte, komu ste na volitvah dali svoj glas!" S tem odstavkom se svetniki SLS do podrobnosti strinjamo z vami, dragi občani, zato vam obljubljam, da se bomo še naprej zavzemali za demokracijo, ki bo temeljila na poštenosti in pravičnosti.

Za svetnike SLS:
Ivan Boštjančič

AKTUALNO

Tovornjakom po
pet litrov mleka

Kmetijsko gozdarska zadruga Postojna je že maja na župana Stanislava Proseno poslala pismo, v katerem ga je obvestila, da stroški zbiranja mleka v Občini Ilirska Bistrica znašajo 886.000 tolarjev mesečno ali 6,92 tolarja po litru mleka. Od maja je pričakovala, da bo sofinancirala odkup z zneskom 4,50 tolarja za liter mleka z dopolnilom, da bo predlagano ceno korigirala, če bi bilo Ministrstvo za kmetijstvo Republike Slovenije pripravljeno ponuditi del sredstev za kritje izgube. ZL je, da bo v primeru negativnega odgovora zaračunavala kmetom 4,50 tolarja za vsak liter mleka tudi s poračunom za nazaj in da bo na nekaterih območjih prenehala z odkupom. Na 5. seji občinskega sveta aprila letos so se razpravljali o vlogi Kmetijsko gozdarske zadruge Postojna za sofinanciranje mleka, prog in ji niso ugodili z obrazložitvijo, da v občinskem proračunu ni sredstev za ta namene. Svetniki so sprejeli sklep, da bodo vlogo posredovali pristojnemu ministrstvu, zadrugo pa so prosili za natančnejši popis stroškov odvoza mleka z ilirskobistriškega, kar je ta storila le delno. Na majski seji so svetniki od zadruge zahtevali natančno kalkulacijo stroškov, da bi se o morebitnem pokritju izgube lažje odločili, zatišje pa je trajalo vse do 3. oktobra, ko se je posebna komisija, ki jo je vodil svetnik Vladimir Čeligoj, sestala s predstavniki Kmetijsko gozdarske zadruge Postojna.

10 kmetov iz Občine Ilirska Bistrica vsak dan približno 4000 litrov mleka. Po izračunih Kmetijsko gozdarske zadruge Postojna znaša izguba za letošnji mesecev letošnjega leta 7 milijonov tolarjev, oziroma 4,50 tolarja za liter mleka. Odkup se spreminja iz 100.000 tolarjev na mesec (maja so kmetje oddali 100.000 litrov mleka) na 150.000 tolarjev na mesec (junija so oddali 150.000 litrov mleka). Cena je različna, saj je bila v maju 39,57 tolarja, junija pa 32,71 tolarja za liter mleka. ZL je v predstavljal kar 1/3 celotnega stroška odkupa mlekarne. Kmetje v ob-

čini dobijo za oddano mleko vsak mesec približno 4,5 milijona tolarjev, izguba pa po izračunih mlekarne znaša 25 - 30% omenjene vsote.

Kako zmanjšati stroške? Komisija je predlagala, da bi namesto dveh tovornjakov mleko v Hruševje vozil le eden. To naj bi uredila zadruga v dogovoru s prevoznikom, kar bi prineslo okoli 150.000 tolarjev prihranka na mesec ali 1/3 sedanje izgube. Ker zadruga ni dostavila natančnejše kalkulacije že junija, občinski svet ni mogel takoj pristopiti k reševanju problema, povrh vsega pa se predstavnikom zadruge, ki so od

občinskega sveta zahtevali vsaj akontacijo, ni ljubilo priti v Ilirsko Bistrico. Župana na seji občinskega sveta (4. oktobra) ni bilo in je občinskemu svetu pustil le dopis, v katerem je bilo rečeno, da zadruga ne odstopa od regresiranja odkupa. Kmetijsko gozdarska zadruga Postojna je pripravljena mleko z ilirskobistriškega odkupovati tudi v prihodnje, ker proizvodnja mleka iz leta v leto pada, stroški prevoza pa so zaradi velike razdalje med Ilirsko Bistrico in Hruševjem znatno višji - zadruga ima izgubo s prevažanjem mleka tudi v pivški in postojnski občini, vendar je tam precej manjša zaradi manjše oddaljenosti (v pivški občini znaša približno 3 tolarje za liter mleka).

Komisija vidi še boljše rešitve za zmanjšanje stroškov v sporazumu med obema prevoznikoma, ki bi lahko prevažala mleko v Hruševje izmenično (prvi ima cisterno za pet tisoč litrov mleka, kar je več kot znaša dnevni odkup v občini, drugi pa je sploh nima). Občinski svet od zadruge pričakuje natančen popis vseh mlečnih poti po vaseh, čeprav meni, da bi bilo bolje, če bi mleko v Hruševje vozil le en tovornjak, kmetje pa bi se morali nekoliko bolj organizirati in sami pripeljati mleko v Trnovo, namesto da zahtevajo tudi dve zbirni mesti v enem kraju. Vladimir Čeligoj je na seji predlagal, da prispevek Občine Ilirska Bistrica za kritje izgube pri prevozu mleka ne bi bil manjši od pol milijona tolarjev in ne večji od enega milijona tolarjev. Na koncu je občinski svet Kmetijsko gozdarski zadrugi Postojna namenil 1 milijon tolarjev, bolj konkretno pa bo o tej in ostali kmetijski problematiki razpravljal na eni od prihodnjih sej.

OBVESTILA

RAZSTAVA

petek, 10. novembra, ob 19. uri

GALERIJA NA VIDMU

7. EX-TEMPORE "PREM 95"
Odprije razstave in podelitev nagrad
Razstava bo odprta do sobote, 25. novembra,
od 10. do 12. in od 15. do 18. ure.

OB NEDELJAH ZAPRTO!

RAZSTAVA

petek, 10. novembra, ob 11. uri

OSNOVNA ŠOLA A. ŽNIDERŠIČA

7. OTROŠKI EX-TEMPORE "SNEŽNIK 95"

Odprije razstave del učencev iz ilirskobistriške in sosednjih občin

PREDSTAVITEV

ponedeljek, 13. novembra, ob 18. uri

GALERIJA NA VIDMU

Prof. dr. Jože Pirjevec bo predstavil svojo novo knjigo
JUGOSLAVIJA 1918 - 1992

GLEDALIŠČE

sreda, 29. novembra, ob 19³⁰

DVORANA DOMA NA VIDMU

R. COONEY: TO IMAMO V DRUŽINI

Najnovejša uspešnica PREŠERNOVEGA GLEDALIŠČA KRANJ
Predprodaja vstopnic (1600 SIT): ZKO Ilirska Bistrica, Bazoviška 26,
tel. 067/81-250 in uro pred predstavo v Domu na Vidmu.
Predstava je za abonma in izven!

KONCERT

Petek, 10. novembra

MLADINSKI KLUB NADA ŽAGAR

DEMOLITION GROUP (Cerklje) in SPIRITUAL PIROTECHNICS (Krško).

ŽUPAN PARLAMENTU

O Regijskem parku
Škocjanske jame

Iz poročevalca Državnega zbora Republike Slovenije št. 39/1995 smo bili obveščeni o vsebini Zakona o Regijskem parku Škocjanske jame.

Občina Ilirska Bistrica je v celoti opredeljena v njegovo vplivno območje, kar bo zagotovo privedlo do obsežnih omejitev pri posegih v prostor, pri izvajanju gospodarskih dejavnosti, kmetijske proizvodnje in drugih omejitev, ki bodo v določenem času ekonomsko slabšale že sedaj razvojno šibko območje.

Od predlagatelja pričakujemo in zahtevamo, da našo občino aktivno vključuje v razpravo o parku, da nas vključuje kot enakopravnega sogovornika in upošteva naše predloge, ki bi omogočali učinkovitost delovanja parka in izboljšanje pogojev življenja ljudi, ki so zaradi interesov varovanja porečja Reke, vodozbirnega območja Rižane in drugih režimov doslej plačali izjemno visoko ceno zagotavljanja ekonomsko-sociološkega nivoja.

Prepričani smo, da so parki namenjeni boljši kvaliteti življenja, da se tako dosega višja raven marsikaterih ponudbe, da so pomembni tudi s političnega vidika, vendar podarjamo, da hočemo tvorno sodelovati pri oblikovanju predlogov, delovanju parka in pri dogovarjanju pogojev pridobivanja sredstev gradnje sistema zbiranja in čiščenja odpadkov, kar je nujno potrebno, če želimo, da bo park vreden imena park.

Predvidevamo, da boste naš predlog pozitivno ocenili in nas vključili v sodelovanje.

S spoštovanjem!

Stanislav Prosen

ZELENI O PRORAČUNU

Velikokrat pretehtati,
enkrat sprejeti

Zeleni Ilirske Bistrice so na tiskovni konferenci v torek, 10. oktobra, največ pozornosti namenili kritiki predlaganega občinskega proračuna za leto 1995, da bi tudi na ta način izrazili svoje nezadovoljstvo, saj tako izrazito nerazvojnega proračuna po njihovem Občina Ilirska Bistrica ni imela že od osamosvojitve Slovenije. Z "relativno velikimi sredstvi" (okoli 5 milijonov DEM) naj bi predlagani občinski proračun zagotavljal le stagnacijo s slabimi možnostmi razvoja in "premika z dna slovenske družbe". Sporno se jim zdi tudi to, da v občinskem proračunu ni niti tolarja za ekologijo, kar je za Zelene, ki si prizadevajo za sanacijo perečih ekoloških problemov v občini, vsekakor nesprijemljivo.

Po mnenju stranke Zelenih Občina Ilirska Bistrica že od leta 1991 "favorizira samo družbene dejavnosti, v zadnjem času pa delno še krajevne skupnosti". Posledica tega je, da ima občina veliko fluktuacijo delovne sile, eksistenčno ogroženi občani pa so prisiljeni iskati delo v sosednjih občinah, na obali ali v Trstu. Tak proračun po njihovem pomeni "pokop vseh upov" za razvoj občine, ker v proračunu za nova delovna mesta skoraj ni denarja: "od omenjenega zneska gre za investicije v družbene dejavnosti 1 milijon DEM, v gospodarsko infrastrukturo pa samo pol milijona DEM, vse ostalo je poraba".

Edini denar (405.000 ECU-jev) za ekologijo ni iz občinskega proračuna, ampak iz programa PHARE in je namenjen za sanacijo povodja reke Timav že od leta 1992, pa ga občina doslej ni znala izkoristiti - omogočil bi podaljšanje kanalizacije do bodoče komunalne čistilne naprave v Topolcu in ureditev kanalizacije potoka Sušec ter Cankarjeve ulice. Po njihovem bi morale biti te sanacije financirane iz sredstev za komunalno infrastrukturo, s sredstvi iz programa PHARE pa bi morali reševati problem divjih odlagališč in Globovnika, ki neposredno vpliva na slabšanje kvalitete vode v reki Reki.

Zeleni ne morejo razumeti vedenja občinskih svetnikov, ki so občanom obljubljali ekološko in razvojno narav-

nano občino, sedaj pa ne zmorejo sprejeti takega proračuna, ki bi bil v skladu z njihovimi predvolilnimi obljubami.

Zeleni Ilirske Bistrice opozarjajo tudi na predlog novega zakona o Regijskem parku Škocjanske jame, ki v veliki meri zajema področje Občine Ilirska Bistrica in ji s tem daje tudi določene zadolžitve, saj se obstoječa kvaliteta vodnega režima Reke ne bi smela slabšati, odpraviti pa bi morali tudi druge škodljive vplive na okolje, zato bi bilo po njihovem prav, da se sredstva iz programa PHARE namenijo za postavitev oziroma za začetek gradnje komunalne čistilne naprave. Kot stranka so s predlogom zakona o Regijskem parku Škocjanske jame le bežno seznanjeni.

Zeleni predlagajo, da bi 50% denarja iz občinskega proračuna namenili za ekološko naravnane investicije. Ker ima občinski proračun dve verziji, podpirajo drugo s pogojem, da bi več denarja namenili za razvoj in ekologijo oziroma razvojno naravnano gospodarstvo, ki bi omogočilo odpiranje novih delovnih mest, z večjim številom zaposlenih pa bi bilo več denarja tudi v občinskem proračunu. Prepričani so, da bi morala občina sredstva za razvoj pridobivati sama in ne venomer trkati na vrata ministrstev - po njihovem predlogu bi moral občinski svet eno sejo posvetiti ekologiji in s tem pripraviti temelje za sprejem prihodnjega občinskega proračuna.

ZDRUŽENA LISTA PRED KONGRESOM

Javna razprava
o kongresnih dokumentih

Občinski odbor Združene liste socialnih demokratov (ZLSD) je v Ilirski Bistrici (ponedeljek, 2. oktobra) pripravil sestanek, na katerem so regijski koordinatorka Dušana Đorđević, primorska poslanka Državnega zbora Republike Slovenije Breda Pečan, predsednik občinskega odbora Zlatko Jenko in člani stranke obravnavali ter kritično pretresli gradivo za javno razpravo oziroma "Socialdemokratski program za Slovenijo" pred II. kongresom ZLSD, ki bo 25. in 26. novembra v Slovenski Gradcu. ZLSD ima na Primorskem po uvedbi nove lokalne samouprave 9 občinskih organizacij (prej štiri), javne razprave pa v tem delu Slovenije potekajo skoraj vsak teden. Stranka se namerava v prihodnosti bolj zavzemati tudi za ekologijo in regionalizem, ki naj bi dekoncentriral oblast v Ljubljani. Po prepričanju Breda Pečan je ZLSD edina leva stranka v Sloveniji. Trenutno ima okoli 30.000 članov, interes pa, je zatrjela, še narašča.

ZLSD ne zanika svoje preteklosti in iz česa je izšla - še naprej bo negovala tradicije NOB in upa celo na zmago na prihodnjih državnozborskih volitvah. Breda Pečan je programu stranke namenila nemalo kritik zato, ker je po njenem napisan preveč akademsko in kot tak premalo razumljiv. V ZLSD zatrjujejo, da je njihov program na strani tistih, ki svoje delo in znanje ponujajo na trgu in nimajo kapitala za izkoriščanje drugih, čeprav "smo z lastniškimi certifikati vsi postali mikrokapitalisti". Tisti, ki ustvarjajo in oplajajo kapital, menijo v ZLSD, naj bi sodelovali tudi pri njegovi delitvi. Program stranke naj bi zagovarjal delavstvo, ki mora zaslužiti toliko, da omogoča normalno življenje sebi in svojim potomcem brez trkanja na vrata socialnih ustanov. Po prenehanju aktivne delovne dobe ZLSD zagovarja take pokojnine, ki upokojence ne bodo odpravile na rob družbe. Za plemenite cilje (socialna država, socialno pravična država in družba) nameravajo razviti trdno in stabilno gospodarstvo, znotraj Slovenije pa zagotoviti re-

gionalno pestrost, več centrov odločanja in tekmovanje med pokrajinskimi predstavnicami. Predsednik občinskega odbora ZLSD Zlatko Jenko je sestavil del programa o kmetijstvu in podeželju, saj se stranka po njegovem premalo zaveda, da kmetje in podeželjani predstavljajo velik volilnega telesa. Prepričan je, da tako kmetijstvo kot ga imamo sedaj ginilo z vstopom Slovenije v EU. Slovenci bi morali po njegovem izvesti agrarno reformo in dati zemljo tistim, ki jo obdelujejo. Posebno pozornost je namenil tudi fenomenu polkmetovanja, poglaviti vzrok za nazadovanje kmetijstva pa vidi v neustrezni davčni politiki: "Kmet, ki zemljo obdeluje, bi moral biti oproščen plačevanja davka nasprotju s tistim, ki jo ima, pa je obdeluje. Slovenija si mora sama pridelati hrano."

Na koncu so razpravljalci spregovorili tudi nekaj pikrih o ogroženosti varnosti ljudi v delovnih razmerah, po njihovem v zadnjih letih prihaja izraza dejstvo, da se slovenska družba vse bolj usmerja proti delavskim žlicam.

OGLAS

MEGA

66230 Postojna
Ljubljanska 50b
telefon: 067/24 440

V mesecu novembru smo Vam pripravili akcijsko ponudbo pohištva po posebej ugodnih cenah.

Naj jih omenimo samo nekaj:

otroška soba	39.000 SIT
sedežna garnitura	49.000 SIT
regal za dnevno sobo	53.000 SIT
jedilniška garnitura	52.000 SIT

To je samo del naše ponudbe!
V času akcijske prodaje Vam omogočamo nakup na 3 obroke brez obresti!

Najboljši naslov
za ugoden nakup pohištva je

MEGA POHIŠTVO,
Ljubljanska 50 b,
66230 Postojna

PRIDOBITVE

V Podgradu so posejali
travo na novem igrišču

Nogometni klub Plama Podgrad je bil ustanovljen pred petnajstimi leti in ves ta čas ni imel svojega igrišča. Zaradi velikih stroškov, "doma" so igrali v Trnovem in Kozini, je članska ekipa leta 1993 prenehala z nastopanjem v Enotni primorski nogometni ligi, v katero se je uvrstila kot prvak kraško-notranjske lige v tekmovalni sezoni 1991/92. Kljub temu dejavnost kluba ni zamrla, saj so sami vodili pionirsko in kadetsko vrsto, seveda brez treninga na travnatih površini.

Pred petimi leti se je podgrajskim nogometašem ob rušenju predora na cesti Podgrad-Ilirska Bistrica ponudila izjemna priložnost da v doglednem času pridejo do lastnega igrišča, saj so se zavedali, da brez ustreznih pogojev nimajo možnosti za napredek, celo nasprotno, če ne bi uspeli zgraditi igrišča, bi nogomet v tem delu ilirskobistriške občine verjetno zamrl. Ko so začeli z zaspavanjem treh vrtač ob Osnovni šoli Rudolfa Ukoviča, so kmalu ugotovili, da bo potrebno za grobo izravnavo terena okoli 40.000 m³ zemljine, zgraditi pa so morali tudi zidova na vzhodni in zahodni strani.

Člani kluba in simpatizerji, ki so se jim pogosto pridružili tudi osnovnošolci, so do 13. oktobra, ko je stroj na sliki sejal travo, opravili okoli 1000 ur prostovoljnega dela. Igrišče so že pred časom zavarovali z ograjo in mrežo (800 m²), prebarvali stebre in uredili okolico.

NK Plama načrtuje odprtje novega igrišča za vaški praznik konec julija prihodnje leto, do takrat pa nameravajo postaviti še kabine za rezervne igralce in vodstvo tekem, zgraditi slačilnice ter tribune za 300 gledalcev, ki bodo tekme domačih nogometašev verjetno spremljali že v tekmovalni sezoni 1996/97, ko namerava članska ekipa začeti s ponovnim nastopanjem v Enotni primorski nogometni ligi.

NK Plama se tudi na tem mestu zahvaljuje vsem, ki so kakorkoli pomagali pri izgradnji novega igrišča.

RAZSTAVA • GALERIJA NA VIDMU

Od Bizanca do Pariza

Stojan Razmovski, makedonski slikar

Stojan Razmovski je eden izmed tistih redkih slovenskih slikarjev makedonskega rodu, ki si je s svojo edinstveno in veliko ustvarjalnostjo že pred leti utrpl pot v tujino. Številne razstave in priznanja, ki jih je prejel, zgovorno potrjujejo njegovo visoko umetniško raven, cenjeno v mednarodnem likovnem prostoru, med drugim zlasti v Italiji, kjer ustvarja in razstavlja že vrsto let.

Več kot 35 let plodnega dela v svojem, enkratnem in neprimerljivem slikarskem slogu je tudi nov izraz ekspresionistične smeri sodobne likovne umetnosti. Razmovski je (odkril) "fenomen" v tehničnem in ikonografskem pomenu svojega slikarstva - preprosto ne moremo poiskati nobenih vzporednih elementov v tokovih modernistične in postmodernistične umetnosti.

Stojan Razmovski se je rodil leta 1929 v Vevčanah (Makedonija) in že dolgo živi v Postojni. Diplomiral je na Akademiji za likovno umetnost v Zagrebu. Razstavljal je v vseh večjih jugoslovanskih, švicarskih, italijanskih in ameriških središčih, za svoje delo pa je prejel pomembna mednarodna priznanja. Je častni član številnih akademij po svetu, mednarodna kritika in umetniški tisk pa sta obširno obravnavala njegovo intenzivno umetniško dejavnost in enkratno osebnost. Na sliki: Stojan Razmovski med člani občasne pevske skupine "Sušec", ki je v soboto, 14. oktobra, zapela tudi makedonsko narodno pesem "Božen mi leži". Razstava je bila odprta do 28. oktobra.

dja, oziroma in linearno-geometrijskega in dekorativnega drugega plana. To je sicer prostor brez globine - je nekakšen metafizični prostor, v katerem dominirajo čiste oblike in podobe s svojo vzvišeno duhovnostjo, kulturnostjo in hieratičnostjo. Redkeje, vendar toliko bolj izrazito, se te figure pojavljajo v imaginarni, fantastični krajini, ki ponazarja zemeljski raj.

Razmovski stremi za odkrivanjem lepega nasploh: zlasti upodablja ideal ženske lepote. Navkljub poudarjeni erotiki in senzualnosti se slednja umika globji platonski in lirski ekspresiji. Zato so te podobe mistične in vladajo s svojo estetsko, psihološko in duhovno izpovednostjo (poudarjene oči, roke, prsi). Same v sebi namreč skrivajo neko arhaičnost ali celo spomin na ikone, vendar

KMET, OLJE NA PLATNU, 55 x 80 CM, 1990

MODELKA, OLJE NA PLATNU, 57 x 88 CM, 1983

To so odlike "njegovih" stilne izvirnosti, nespremenljivosti in dovršenosti, saj je že kot študent kazal očiten odmik in odklon od akademizma. Njegova platna nastajajo kot dragocena tkanina, mozaiki bogato stani iz nešteti barvnih točk in iz številnih barvnih plasti. Tako se rojevajo monumentalne podobe žena, kraljic, plesalk, vojščakov, kariatid, madon ...

Razmovski je globoko v sebi navezan na staro umetnost rodne Makedonije; v njem se je zakoreninila izkušnja in čutenje stoletne tradicije antične, bizantinske ter mitološke umetnosti in kulture. Vsa ta mogočna zgodovina religije se zrcili v njegovih figurah, ki jim je slikar vnesel nove, lastne vrednote in razsežnosti v celostni obliki in vsebini. Na ta način je ustvaril neko misteriozno vez med vzhodom in zahodom preteklega in sedanjega časa.

Kljub realističnemu pristopu in stilizaciji oblik (obrazov, teles) imajo figure svojo voluminoznost, telesnost in elementarnost, ki jo razpoznavamo kot prefinjeno slikarsko tendenco ekspresivnega značaja. Figure izstopajo (iz prvega plana) iz barvno in oblikovno razkošnega mozaičnega ozadja.

Ambasador Republike Makedonije v Galeriji na Vidmu

Dimitar Mirčev (v sredini), ambasador Republike Makedonije v Sloveniji, si je v petek, 20. oktobra, z zanimanjem ogledal razstavo svojega rojaka Stojana Razmovskega v Galeriji na Vidmu. V pogovoru z Jožefom Šlencem (levo) se je zavzel za morebitno sodelovanje in večjo izmenjavo med slovenskimi in makedonskimi galerijami.

so te prvine zgolj posredna energija za avtorjevo lastno in posodobljeno ikonografijo. Njihova vzvišena eleganca in nedotakljivost jim ne dovoli nasmeha, govori le veličastna in mistična poduhovljenost ...

Vendar govori tudi "barva" v svojem živem koloritu. Razmovski je odkril bogastvo barvnih harmonij, kjer vladajo poleg simbolne črne še tople, polne, zemeljske in zlate barve. In zato se nam zazdi, kot da gledamo neminljive relikvije novega časa.

Tako se končno vprašamo, zakaj imajo ta platna tolikšno likovno, duhovno in skrivnostno moč? Ker te podobe izpričujejo nadčasovno in neokrnjeno figurativnost svoje eksistence, ker je Razmovski enkratna umetniška osebnost, ki ne utemeljuje le slikarstva, temveč intimno sprejema svoje videnje sveta; njegova zgodovinska in filozofska podstat je izražena z lastno čutnostjo in intelektom v času in prostoru, v nenehnem odkrivanju novih vrednot in lepote v človeku in umetnosti.

Polona Škodrič

GLASBA

Rock ni mrtev! Živi nastopi na odru Mladinskega kluba Nada Žagar

Ljubitelji alternativne rockovske glasbe od blizu in daleč že dolgo ne morejo mimo dogajanja na odru Mladinskega kluba Nada Žagar, saj je pritičje Sokolskega doma postalo kraj, kjer je mogoče živo slišati in videti najrazličnejše domače in tuje skupine. Za neumorno delo so si člani kluba v zadnjih letih pridobili nedeljene simpatije privrženecv te glasbene zvrsti, o čemer pričajo številne objave v slovenskih medijih. Tisti, ki še vedno poslušajo rockovsko glasbo, a v Mladinski klub Nada Žagar redko zaidejo, čeprav jim obiski koncertov uveljavljenih skupin v Ljubljani, Italiji, Avstriji in Nemčiji ne predstavljajo kakega posebnega problema, so zadnjega septembra zamudili nenavadno glasbeni večer - v Ilirski Bistrici sta nastopila bobnar Jimmy Carl Black in kitarist Eugene Chadbourne.

Jimmy Carl Black je originalni član skupine Mothers of Invention, ki jo je leta 1965 ustanovil pokojni Frank Zappa. Od prvenca "Freak Out" je z enim izmed najbolj inovativnih rockovskih glasbenikov igral še na osemnajstih albumih, kot gost pa je prispeval vokal tudi na mojstrovih ploščih "You Are What You Is" (1981).

Ekstremni kitarist Eugene Chadbourne je znan kot izumitelj električne marele in sodelavec najrazličnejših inovatorjev v sodobni glasbi (Carla Bley, John Zorn, Camper Van Beethoven, Evan Johns, Shockabilly itd.). Značilno za njegovo glasbo je, da se jo pravzaprav ne da uvrstiti nikamor, saj vključuje "psihedelijo, satiro, leve politične opcije, hardcore, boogie blues in povsem kredibilen moderen jazz".

Blackovo možato petje, podprto z natančnim in na nekaterih mestih bizarnim bobnanjem, se

Jimmy Carl Black

je tudi na koncertu v Ilirski Bistrici zložil s Chadbournevo povsod pričujočo kitaro in njegovo nekoliko piskajočim vokalom v nevsakdanjo mešanico rocka, jazza, countryja, bluesa in ostalih glasbenih zvrsti. Samo na prvi pogled se zdi, da ju omejujeta instrumenta (Chadbourne pokriva električne kitare igra tudi banjo), vendar jima nikoli ne zmanjka duhovitosti in šaljivega pristopa do obdelave lastnih in skladb drugih avtorjev (Frank Zappa, Captain Beefheart, Credence Clearwater Revival, Black Uhuru, Dead Kennedys mnogih drugih).

Po mnenju glasbenih kritikov je njuna edinstvena laserska plošča "Locked in a Dutch Coffeshop" (na koncertu jo je bilo možno tudi kupiti) prava zakladnica naštetega, saj ob poslušanju dvih desetih fanov tudi v Ilirski Bistrici ni bilo videti razočaranih obrazov.

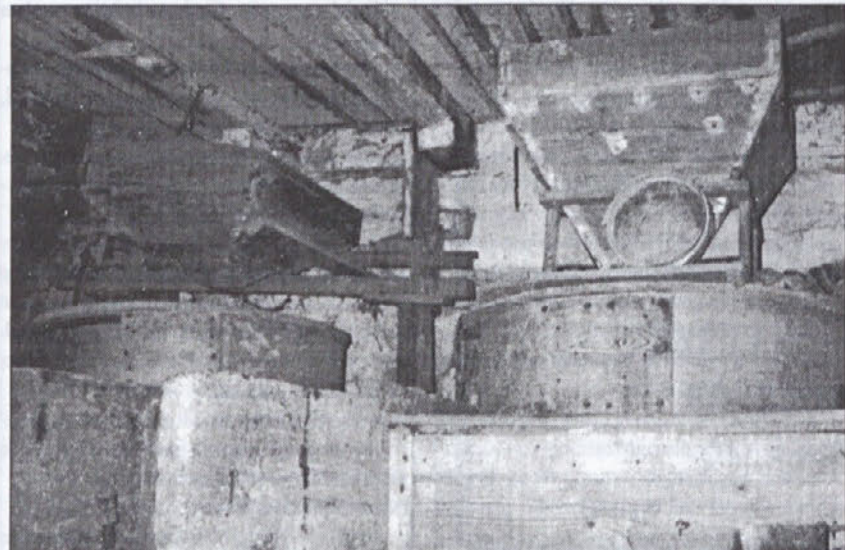

Eugene Chadbourne

OBNAVLJANJE TEHNIČNE IN KULTURNE DEDIŠČINE

Dobri obeti za ohranitev in obnovo Hodnikovega mlina

Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Nova Gorica se že tri leta ukvarja s Hodnikovim mlinom. Pred kratkim je od Ministrstva za kulturo Republike Slovenije dobil 1 milijon tolarjev za njegovo obnovo. V razpravi pred sprejemom letošnjega občinskega proračuna so svetniki prvotni predlog (1 milijon tolarjev) zmanjšali za polovico, čeprav so se Zeleni Ilirske Bistrice zavzemali za to, da bi občina prispevala za obnovo mlina znatnejši del sredstev. S finančno pomočjo ministrstva za kulturo so se pokazale možnosti, da bo edini kolikor toliko ohranjeni mlin ob reki Bistrici, ki poleg vsega leži še v središču starega mestnega jedra, tudi v prihodnjih letih deležen občinskega in republiškega denarja. Po besedah občinskega svetnika Janka Poklarja je do sodelovanja z zavodom prišlo na pobudo stranke Zelenih, pri tem pa jim je veliko pomagala tudi Janja Ternovec.

Na sredinem (11. oktobra) ogledu mlinarstva bila prisotna tudi Kristijan Hodnik, ki je mlin kot lastnik objekta dati soglasje za obnavljanje in predstavnik novogoriškega zavoda Dobra in Huma. Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije venije bo nakazalo denar s pogojem, da se vsoto zagotovi tudi občina iz občinskega proračuna, čeprav jo v preteklih treh letih mlinarstvo veliko zanimal. Da bi zadostili pogojem ministrstva, se je Klub Hodnikov mlin obvezal, da bo preostalo vsoto (pol milijona tolarjev) bo speval sam, tako da se bo zavod z dvema milijonoma tolarjev lotil obnove močno nedejnega lesenega stropa nad mlino.

Klub Hodnikov mlin mora dati zavodu dokumenta, ki bodo služila za ohranitev in obnovo mlinarstva, se je Klub Hodnikov mlin obvezal, da bo preostalo vsoto (pol milijona tolarjev) bo speval sam, tako da se bo zavod z dvema milijonoma tolarjev lotil obnove močno nedejnega lesenega stropa nad mlino.

S sredstvi ministrstva za kulturo je v sklopu obnove mlinarstva v Bistrici prišlo na pobudo stranke Zelenih, pri tem pa jim je veliko pomagala tudi Janja Ternovec. Po besedah občinskega svetnika Janka Poklarja je do sodelovanja z zavodom prišlo na pobudo stranke Zelenih, pri tem pa jim je veliko pomagala tudi Janja Ternovec.

ZAPUŠČINA VELIKIH SLOVENCEV

Plečnik v Trnovem pri Ilirski Bistrici

Leta je bila grobnica Žnideršičeve rodbine v Trnovem edino Plečnikovo delo na Primorskem. Leta 1950 so bila tam izvedena še tri dela po njegovih načrtih. Obnovljena je bila cerkev sv. Petra v Ponikvah na šentvitski planoti nad reko Idrijco, postavljen spomenik NOB v Vipavi in prenovljen cerkveni oltar v Šembijah. Trnovska grobnica predstavlja izreden in odlični umetniški in kulturni spomenik, ki je trajne zgodovinske vrednosti, posebej za Primorsko. Nagrobnik v Trnovem je pomnik tudi genialnemu arhitektu in neznanemu vrlemu kamnoseku, ki ga je izdelal. Plečnik si silovitostjo prizadeval položiti temelje moderne slovenske arhitekture in v tem je tudi uspel.

Živela njegova zaročenka Nada Žnideršič, njegova poznejša soproga. Tedaj je njen oče Anton, gospodarstvenik in velečebelar, nameraval postaviti grobnico za svojo rodbino v Trnovem. Kozak ga je nagovoril, naj poveri izdelavo načrtov Plečniku. In tako je tudi bilo. Leto pozneje je bila dograjena ena od najlepših Plečnikovih grobnic, takoj zatem pa je veliki arhitekt izdelal še načrt za nagrobni spomenik Kozakov rodbini, ki stoji na Žalah.

Nada in Ferdo sta naročila pri njem tudi načrte za pohištvo jedilnice, spalnice in delovne sobe. Izredno uspelo pohištvo je bilo prikazano s slikami in besedo leta 1929 v reviji "ILUSTRACIJA". Deli pohištva se danes nahajajo v Arhitekturnem muzeju v Ljubljani.

Grobnica v Trnovem

Nagrobnik Žnideršičeve rodbine stoji ob zahodni steni cerkve v Trnovem. Ima obliko čokatega križa (glej prilogo) in je izdelan iz nabrežinskega kamna. V gladko izpolirano površino svetlo sive barve so urezane črke, ki imajo obliko Plečnikove abecede. Napis je precej obsežen in črke so sončno rdeče obarvane.

V zgornjem delu križa piše: *Ležim in spim*. V njegovem srednjem delu so navedeni verzi iz svetopisemskega psalma: *Ves v miru ker le ti/Gospod mi pomagaš/da prebivam varno/Psalm IVIX*. Nato sledi napis *Žnideršičevi* in z manjšimi črkami na dnu imena in podatki onih, ki so tu pokopani. Okoli grobnice je postavljena nizka ograja iz klesanega kamna. V njenih odprtinah pa se nahajajo okrašene palice iz kovanega železa črne barve.

Na dnu spomenika se nahaja lepo oblikovana žara s tremi okrasnimi ročajmi in pokrovom, postavljena v posebno nišo (sedaj je na popravilu). Izklesana je iz nabrežinskega sivga kamna. Na vrhu spomenika stoji krogla iz kamna, ki je grobo klesan.

Trnovska žara

Plečnik je redko uporabljal ta predmet kot datek. Zakaj ga je uporabil ravno tukaj? Res je, da žara predstavlja enega od najlepših okrasnih predmetov. Toda vzrok lahko iščemo drugje. Pogledimo v zgodovino. Po prvi svetovni vojni je bilo odkrito veliko plano žarno grobišče v okolici Trnovega na vzvišenih ravninah. Žare so bile napolnjene s pepelom pokojnikov, ki so jih sežigali. Zakopali so jih v zemljo in pokrili s kamnito ploščo. Prazgodovinske žare so bile prenesene v tržaški muzej. Čez par let so bila tam objavljena pisna sporočila arheologov o najdišču. Verjetno

je bil Plečnik o tem obveščen, saj se je zanimal za vse, kar se je dogajalo na Krasu. Razen tega je žara simbol minljivosti in smrtnosti. Na vrhu nagrobnika pa postavljena krogla simbolizira neskončnost, popolnost in večnost. Navedene žare so iz zgodnje železne dobe, ki se imenuje halštatska doba (okoli 5. st. pr. n. št.).

Symbolizem

Omenili smo že dva simbola: žaro in kroglo. Razen tega spomeniku, ki je narejen iz svetlega bleščečega kamna, dolg napis še povečuje ta vtis s svojo žarečo barvo. Črnih tonov skorajda ni. V celoti simbolizira primorsko in mediteransko podnebje. Če ga primerjamo z nagrobnikom Kozakovih na Žalah, vidimo precejšnjo razliko, čeprav sta nastala skoraj istočasno. Tukaj je kamen spomenika temnejši in grobo klesan. V sredini je veliko okrasnega kovanega železa črne barve. Napis na vrhu je temačen in kratak: *"Kozakovi v miru"*. Ta nagrobnik simbolizira neko drugačno podnebje od trnovskega.

Na Žalah pa stoji še en zanimiv trodelni nagrobnik. Tukaj je Plečnik postavil na skupno kamnito osnovo tri stebre. To je grob *Dragotina Ketteja*, ki počiva tukaj skupaj z *Ivanom Cankarjem* in *Josipom Murnom*. Vsi trije so pripadali slovenski moderni. Spomenik simbolizira njihovo enotno osnovo in obenem različnost. Značilne simbole najdemo tudi v prelepi cerkvi svetih bratov Cirila in Metoda za Bežigradom v Ljubljani, pa tudi drugod. Zato uvrščajo nekateri Plečnika med simboliste v arhitekturi, podobno kot je Ivan Cankar simbolist v leposlovju. Nagrobniki so ključ za lažje razumevanje njegove umetnosti.

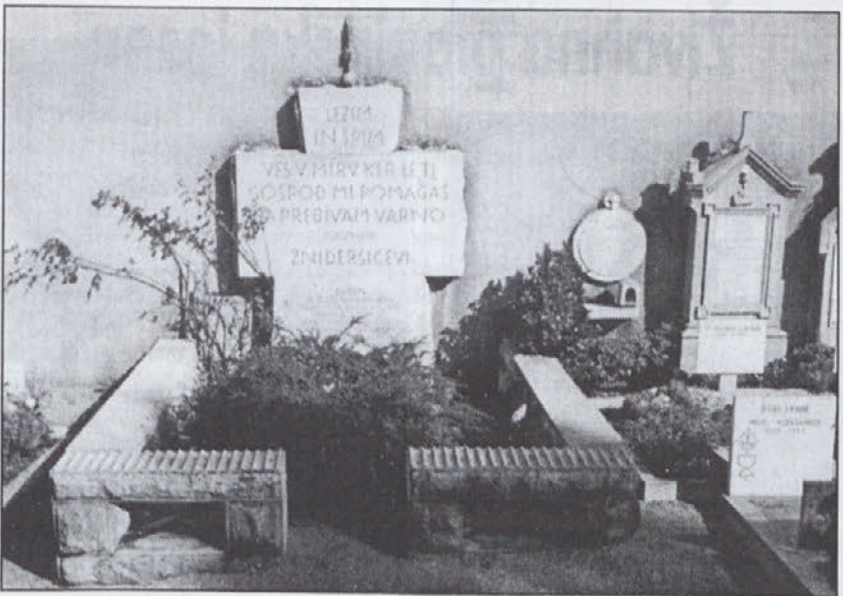
Proslava

Ob pripravah na proslavo 80. obletnice Plečnikovega rojstva, je mojster izrazil željo, da bi izdelali knjigo o njegovi arhitekturi. Zanj se je energično zavzel Ferdo Kozak, tedaj predsednik skupščine Slovenije. Nekateri tedaj vplivni krogi so temu nasprotovali, vendar je monumentalna knjiga z naslovom *"Napor"* izšla pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti v Ljubljani, katera član je bil od ustanovitve tudi veliki arhitekt. Tedaj je prejel tudi visoka strokovna priznanja, domača in iz tujine. Nekaj let zatem je umrl in je pokopan v družinski grobnici na Žalah.

"Pariška razstava"

Ponovno odkrivanje obsežnega ustvarjalnega opusa doma in po svetu je vzpodbudila velika razstava Plečnikovih del. Obšla je 10 velikih mest v Evropi in Ameriki. Najprej je bila prikazana leta 1986 v Parizu. Odtod tudi naziv. Danes se nahaja zbirka iz te razstave v Arhitekturnem muzeju v lepo prenovljenem renesančnem gradu Fužine ob reki Ljubljanici na robu Ljubljane.

Dr. Ivan Ogorelec,
Alenka Mikatič, roj. Žnideršič

Grobnica Žnideršičevih v Trnovem

STARE SLIKE PRIPOVEDUJEJO

Trnovo znova rojeno?

Bralci Snežnika se gotovo še spomnijo zavzete skrbi Trnovcev, da se ime Trnovo ne zatre. Snežnik je kar nekajkrat pisal o tem. Posebno močno je pogrelo vse Trnovce, ko je pred štirimi leti, po skoraj pol stoletja, znova začela delovati krajevna pošta sredi Trnovega z imenom Ilirska Bistrica. Tako sta z istim imenom začeli delovati dve pošti, ki sta se razlikovali le po poštni številki. Ob tej priložnosti so Trnovci sprožili akcijo zbiranja podpisov, da se vrne kraju "njegovo lepo in staro ime Trnovo". V dobrem tednu so zbrali skoraj 600 podpisov in še več bi jih, če bi akcija zbiranja trajala malo dlje. Poštna uprava v Kopru, na katero so se Trnovci obrnili, se je izgovorila, da je za to kriva Občina Ilirska Bistrica, ki v nobenem členu svojega statuta ne navaja, da se del Ilirske Bistrice imenuje Trnovo.

Verjetno so Trnovci šele tedaj začeli dobro prelistavati občinski statut in se spraševati, kam je izginilo Trnovo in kdo ga je samovoljno ukinit. Marsikdo je krivil Mussolinija. Pa kaj, ko revež le ne more biti vsega sam kriv, saj se je ime Trnovo uporabljalo tudi potem, ko Mussolinija ni bilo več. In res, Trnovo je izginilo.

Še dobro, da so ostali Trnovci. Pisne pobude na občinsko upravo, pa tudi objavljeni članki v časopisju, so po pravilu ostajale brez odgovora. Vse je kazalo, da bodo Trnovci (podobno kot Palestinci) ostali brez svojega ozemlja. Pa se je prav

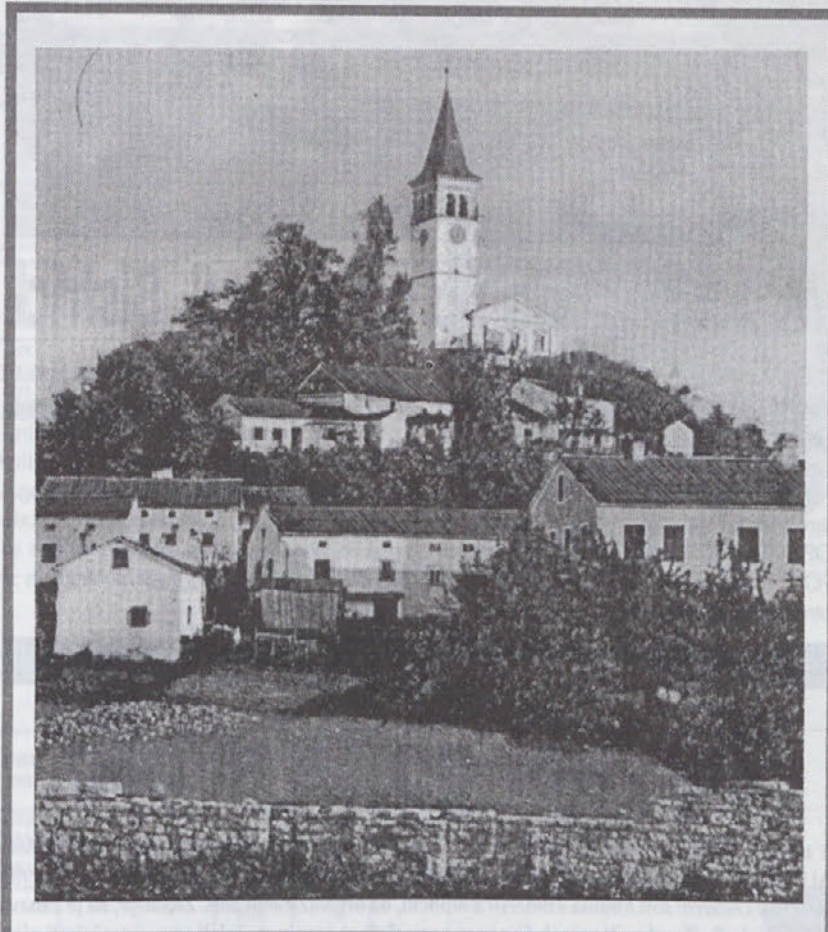
Lepo, mar ne? Najbrž bo Trnovcem odslej datum 14. oktober 1995, ko je bilo kraju Trnovo znova vrnjeno njegovo ime, pomenil kaj več kot navaden dan na koledarju.

Bo uspešnemu ukrepu občinskega sveta sledila tudi poštna uprava v Kopru in ustregla krajanom Trnovega s ponovno uveljavitvijo "starega in lepega imena" pošte 66251 Trnovo pri Ilirski Bistrici? Osnovna ovira je tako odstranjena. Kdo ve koliko časa bo potrebno, da se to zgodi? Zaželimo odgovornim srečno roko in hiter korak!

Vojko Čeligoj

Žig trnovskega županstva pred prvo svetovno vojno

Tokratna stara barvna razglednica Trnovega je bila odposlana v Trst davnega leta 1907. Farna cerkev Sv. Petra mogočno dominira nad Gorenjcem, najstarejšim delom Trnovega. Tu so se gnetle trgovine, številne gostilne, župnišče in šolska stavba, pa pošta, županstvo, orožniki in nekatere obrtne delavnice. Vse kar sodi v samostojno naselje!

NAGRADNO VPRAŠANJE

Na trnovskem pokopališču je nagrobnik, ki ga že od daleč prepoznamo po Plečnikovi šoli. Oblikovali so ga učenci slavnega mojstra. Na zgornjem delu nagrobnika sta daleč vidni simbolični grški črki alfa in omega.

Prvi bralec, ki nam bo sporočil kateri družini je postavljen ta nagrobnik, bo eno leto brezplačno prejemal naš mesečnik.

ODGOVOR

Slovensko ime gozdne jase na vzhodnem robu Občine Ilirska Bistrica je KLANSKA POLICA. Snežnik bo eno leto prejela HEDA VIDMAR.

INTERESNTI, KI BI BILI V ILIRSKI BISTRICI IN OKOLIŠKIH KRAJIH PRIPRAVLJENI PRODAJATI KNJIGE DRUŠTVA ZA KRAJEVNO ZGODOVINO IN KULTURO ILIRSKA BISTRICA, SE LAHKO OGLASIJO NA ZVEZI KULTURNIH ORGANIZACIJ ILIRSKA BISTRICA, BAZOVIŠKA 26 ALI POKLIČEJO PO TELEFONU 81-250.

MESEC VARSTVA PRED POŽARI

Tekmovanje gasilskih ekip

Gasilska zveza Ilirska Bistrica je v soboto in nedeljo, 14. in 15. oktobra, organizirala občinsko tekmovanje gasilskih ekip v vseh starostnih kategorijah, ki je potekalo v tovarni Lesonit. Tekmovalo je 20 ekip: šest iz PGD Ilirska Bistrica, štiri iz PGD Knežak, tri iz Jelšan in Podgrada, dve iz Podgore, ena iz Vrbova in IGD Lesonit. Po dolgih letih se je tekmovanja udeležila tudi ekipa članic PGD Knežak, v nedeljo pa je vse tekmovalne ekipe pozdravil tudi Stanislav Prosen, župan Občine Ilirska Bistrica.

V soboto se je na dvorišču tovarne Lesonit pomerilo 5 pionirskih ekip v vaji z vedrovko in štafetnem teku z ovirami za pionirje ter 4 mladinske ekipe v vaji z ovirami in štafetnem teku z ovirami na 400 metrov. Med pionirji je osvojila prvo mesto ekipa PGD Ilirska Bistrica, med mladincami PGD Podgrad, pri mladincih je zmagala ekipa PGD Ilirska Bistrica, med mladinkami pa ekipa PGD Knežak.

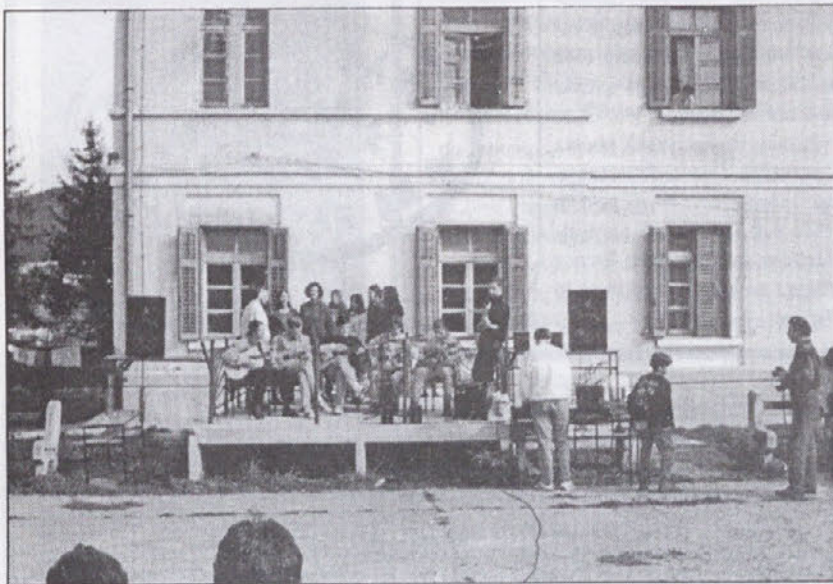
V nedeljo dopoldne so tekmovalne ekipe članov, članic in starejših gasilcev - veteranov. Člani in članice so tekmovali v vaji z motorno brizgalno in štafetnem teku z ovirami, starejši gasilci pa v vaji s hidrantom in vaji raznoterosti. Med enajsti-

mi ekipami so v posameznih kategorijah zmagali: člani A (do 30 let) ekipa PGD Knežak I., člani B (nad 30 let) ekipa IGD Lesonit, članice B (nad 30 let) ekipa PGD Knežak in veterani PGD Ilirska Bistrica.

Vse ekipe so prejele priznanja, zmagovalci pa pokale. Vse prvovrstne ekipe se bodo udeležile območnega tekmovanja obalno-kraške regije 28. oktobra 1995 v Postojni. Zmagovalci se bodo uvrstili na državno tekmovanje, ki bo prihodnje leto. Lesonitu se najlepše zahvaljujemo za velikodušno pomoč pri treningu ekip in uspešni izvedbi tekmovanja.

Boža Rozman

SREČANJE

Mladi begunci na obisku v Il. Bistrici

V soboto, 21. oktobra, so mladi begunci iz Bosne in Hercegovine v Trnovskem zbirnem centru gostili svoje vrstnike iz Ljubljane, Črnomlja, Novega mesta in Pirana.

Na srečanju članov najrazličnejših kulturnih delavnic - že tri leta jih podpirata OPEN SOCIETY INSTITUTE SLOVENIA in FONDACIJA SOROS - se je zbralo 150 otrok ali slaba tretjina vseh, ki si v slovenskih

zbirnih centrih poskušajo popestriti begunsko življenje z ustvarjanjem pod vodstvom priznanih slovenskih in bosanskih umetnikov. Po ogledu razstave otroških slik in ilustracij Jožeta Koprive so pripravili še bogat kulturni program, v katerem ni manjkalo glasbe, poezije, igre in plesa. Popoldne so se družili še v kulturnih delavnicah in si ogledali mesto.

OSNOVNOŠOLCI NA ZABAVI

Žur, kot ga še ni bilo

V mesecu oktobru, v tednu otroka, je bila osrednja tema: DA BI ZMOGEL REČI: NE HVALA ALKOHOLU, CIGATERAM, DROGAM, AIDSU ... Namesto otroškega parlamenta na to temo smo se v Osnovni šoli Antona Žnidaršiča odločili, da organiziramo ples. Znano je, da je zabava ena temeljnih človekovih potreb (česar se premalokrat zavemo). Želeli smo organizirati ples, kjer bo prijetno, zabavno in ne bo potrebe po zgoraj omenjenih snoveh.

Na žalost imamo vgrajeno zmotno predstavo o zabavi. Ni žura, če se ne kadi, pije alkohola. Veliko mladih se na zabavah prvič sreča in postavi s prepovedanim, odsvetovanim. Da ni zabave, če nisi zadet! Na naši šoli smo pripravili, da ni tako. Zabava naj bo namenjena srečanju mladih, plesu, ki požene srce in kri, glasni glasbi, če že tako mora biti, da ti pozitivne vibracije zmasirajo jetra.

Organizatorji in gostitelji so bili učenci 8. b razreda. Dekleta so bila za "šankom", stregla so s slastnimi dobrotami, točila cocacolo, sprite - pijačo, ki veselje vrača. Fantje so skrbeli za red in za ugled plesa. Izkupiček so namenili končnemu izletu. Izkušnja: bilo je vredno.

Nekaj utrinkov sedmošolk Jane in Lee: "V petek (13. oktobra), minuto pred koncem pouka je gospa ravnateljica oznanila po zvočniku novico, ki bi nas, če bi bila objavljena prej, vrgla iz tira: Ples bo! Vabljeni celo šesti razredi,

da o sedmaku in osmaki ne govorimo! Dokaj zgodaj se je začelo v jedilnici naše šole. V uvodu sta nas organizatorki hoteli opozoriti na teden otroka, na krive poti, ki nas pripeljejo do mamil, cigaret, alkohola in slabe družbe. To nam doma tudi govorijo!

In nato tehno glasba. Naša D. J.-a Erik in Klemen - trikrat hura zanju - sta nas osrečevala. Vrtela sta glasbo po naših željah. Niso bili samo tehno ritmi, bili so tudi plesi za mlade zaljubljene parčke. Na žalost pa se je zgodilo tudi to, da se je ta večer veliko parčkov razšlo, seveda iz ljubosumja, a na srečo se jih je našlo še večje število. Ples bi se moral končati ob 20. uri, a ker so bili organizatorji cool, smo ga podaljšali za debele pol ure. Bilo je full dobro (brez pripomb).

Darinka Dekleva, šolska socialna delavka

FILATELIJA

Razstava ob skavtski znamki

Na Osnovni šoli Dragotina Ketteja v Trnovem pri Ilirski Bistrici že nekaj let deluje filatelistični krožek. Zbiramo se vsako sredo zadnji dve šolski uri, urejamo svoje zbirke, pripravljamo občasne razstave znamk v šolskih vitrinah in spremljamo številne novice s področja zbirateljstva. Veseli smo, da v naše vrste prihajajo vedno novi mladi zbiralci znamk. Sedaj nas je že več kot sedemdeset.

Za naše delo se zanimajo mnogi. Hvaležni smo jim za poslane znamke in filatelistične pripomočke, še posebej Ivanu Česniku iz Ljubljane, Cvetu Bajcu iz Postojne, Janu Jančiču iz Avstrije in Mirjam Čeligoj iz Trnovega, saj so našo zbirko obogatili z nekaj tisoč novimi znamkami. Z veseljem smo jih vložili v naše albume. Tudi poštni upravi v Ljubljani in v Kopru sta nam naklonjeni. Filatelistična zveza Slovenije, katere člani smo vsi krožkarji, pa nam je že drugo leto zapored podarila zanimiv esej, izdan ob 50. obletnici konca druge svetovne vojne. Vsem se najlepše zahvaljujemo!

Ob letošnjem izidu taborniške in skavtske znamke smo na pobudo našega krožka pripravili razstavo skavtske in taborniške dejavnosti v Ilirski Bistrici. Razstavili smo dvajset zbirke znamk našega krožka in zbirko slovenskih znamk, Franc Šajn pa je predstavil svojo bogato zbirko skavtskih znamk iz celega sveta. Naša članica Ingrid Skok je zbranim predstavila novo znamko, o delu krožka je spregovoril naš mentor Vojko Čeligoj, skavte je predstavila Klara Križaj, dejavnost bistriških tabornikov pa Polona Čeligoj. Razstavo si je v tednu dni ogledalo več kot petsto učencev naše šole in domačinov.

Marko Rutar, 8. a

Bogato filatelistično, skavtsko in taborniško razstavo na Osnovni šoli Dragotina Ketteja so si z zanimanjem ogledali vsi učenci šole in številni domačini.

PLANINSKI PODMLADEK V GORAH

Živahna planinska jesen

Obilna stotinja prvošolcev obeh bistriških šol se je s svojimi učiteljicami 13. oktobra podala na 799 m visok hrib Sv. Ahac nad Ilirsko Bistrico. Domače planinsko društvo je s pomočjo šol mladim hribolazcem za to priliko podarilo knjižico Dnevnik mladega planinca, v katere so prav na tem izletu odtisnili svoj prvi žig osvojenega vrha. Poučno in prijetno je bilo za vse. Radoživi in veseli pohodniki so najlepši del sončnega dneva preživeli v igri in razvedrilo. Jesenski gozd ob poti na vrh in domov pa jim je ponudil veliko zanimivosti. Marljivi člani šolske planinske skupine iz Osnovne šole Knežak so bili gostitelji letošnjega, že 22. občinskega srečanja mladih planincev. Svoje vrstnike iz vseh osnovnih šol naše občine so 14. oktobra povabili na 1028 m visoki Devin nad Koritnicami. Množica skoraj 200 mladih se je skupaj s svojimi učiteljicami - planinskimi mentorji in mladinskimi vodniki zbrala pred lovsko kočjo pod Devinom, kjer so jim kneški planinci pripravili prijeten programček. Tu so si mladi izmenjali spominska darila, nad 100 najmarljivejših pa je prejelo bronaste, srebrne in zlate značke "mladega planinca" ter pismena priznanja za uspešno delo. Za mlade je bilo še posebej zanimivo srečanje z domačim lovčcem Francem Štavarjem, pa tudi vzpon na vrh Devina, ki je v sončnem dnevu postregel z enkratnim razgledom ne samo po Pivški dolini, temveč tudi daleč tja do Julijcev in Triglava.

Tekst in foto: Vojko Čeligoj

NOVOSTI V KNJIŽNICI

Leposlovje za odrasle

Oz, A.: Črna skrinjica; Preston, R.: Izbruha; Partljič, T.: Slišal sem, kako trava raste; Rožanc, M.: Ljubezen; Cankar, I.: S poti; Zidar, P.: Sveti Pavel; Malovrh, M.: Na devinski skali; Christie, A.: Za žep rži; Karlovšek, I.: Polnočna loža; Critchton, M.: Kongo; Cankar, I.: Kurent, Bela krizantema; Glavan, M.: Cankarjeva Bela krizantema; Sam, A.: Balade zavrženih; Simonović, I.: Dračje in korenine; Klečič, M.: Pokopališka ulica; Homerus: Odiseja; Majcen, S.: Zbrano delo; Vodnik, A.: Zbrano delo; Kozak, J.: Zbrano delo; Carlsson, B.: Oder ljubezni; Le Guin, U. K.: Začetni kraj; Vincetič, M.: Obrekovanje krožnega Petrovič, V. B.: Pesem nekomu, ki ima nekakšno končno ime; Benzon, J.: Mandžurska princesa.

Strokovna literatura za odrasle

Marušič, B.: Z zahodnega roba; Močnik, S.: Poslovna komunikacija; Zgodbe Svetega pisma; Slovenska kronika XX. stoletja; Šalamun - B., K.: Umetniški vzponi; Alojza Rebule; Mertz, B. A.: Družinski horoskop; Bajze s Koroške; Dvoršak, A.: Preživetje v naravi; Glasser, W.: Kontrolna teorija za managerje; Cecchini, M.: Morske dobrote; Morgenthau, H.: Politika med narodji; Resman, B.: Barok v kamnu; Kos, D.: Pismo, pisava, pisar; Collins, S.: Kako deluje multimedija; Veliki skulptorji; Klavara, M.: ZDRS; Trstenjak, A.: Slovenska poštenost; Bagnall, B.: Risane in slikanje; Butina, M.: Slikarsko mišljenje; Žigon, T.: Planinska gora, Grad Habsberg in knezi Windischgraetz; Moore, S.: Sociologija; 5000 let Evrope; Palmer, D.: Ali središče drži; Šmidovnik, I.: Lokalna samouprava; Mesto žensk; Blažič, M.: Kreativno pisanje 1.

Leposlovje za mladino

Manček, M.: Cufek; Zupan, D.: Tri zvezdice; Zobek na dopustu; Milčinski, F.: Ptiki brez gnezda; Moser, E.: Vran v snegu; Sivec, I.: Beli mušketir; Novak, B.: Ljubljani vampir; Muck, D.: Hči lune; Karovič, S.: Show strahov; Eržen, F.: Show nine pesmi; Šegula, M. M.: Luna; Lobolob; A.: Čarobna krogla; Mihalkov, S.: Zajec; - lažni bolnik; Calvino, I.: Denar naredi vse; Brenkova, K.: Hiša ob potoku; Mazi, J.: Enkrat, ko bo oče majhen; Mazi, J.: Medvedji piknik; Križnar, N.: Zgodba o Mödemdorfer, V.: Madonca fleten svet; Disney, W.: Levji kralj; Brezina, T.: Snežna vnost snežne pošasti; Sod z mrtvasko glasbo; vo, Kje se skriva dragocena štorjka; Korman, V.: Benjaminove sanje.

Strokovna literatura za mladino

Golob, B.: Do zvezd in nazaj; Slovničar, odčarana čarovnica; Hederih, D.: Od nozavrov do japonskih avtomobilov; Ostanovitelj; Disney, W.: Velika knjižnica; harska knjiga racmana Jake; Marjanovič, L.: Ciciban rešuje; Slikovne zgodbe; dec, R.: Zanke zavozlanke.

SNEŽNIK

Naslov uredništva: Bazoviška 40, 66250 Ilirska Bistrica, tel. 067/81-297, tel/fax 067/41-124
Ustanovitelj: Borislav Zejnullović
Izdajatelj: "GA commerce", Bazoviška 40
Glavni in odgovorni urednik: Borislav Zejnullović
Uredniški odbor: Dimitrij Bonano, Vojko Čeligoj, Zdravko Debevo, Franc Gombač, Ivko Spetič (predsednik), Sergij Štarnik
Urednik, novinar in lektor: Branko Zidarič
Tehnični urednik: Raymond Fabjanič
Tisk: "GA commerce" Ilirska Bistrica
Naklada: 1300 izvodov

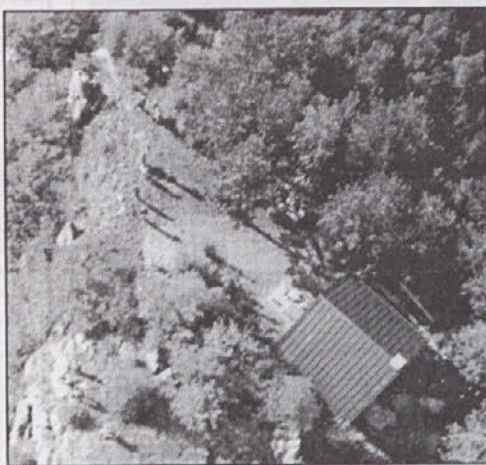

LETENJE Z JADRALNIM PADALOM

Jadranje na raziskanem področju

dogaja se neke v eksotičnih deželah. Sliši se neverjetno, a je resnica ta, da sem bil 10.embra 1995 z jadrlnim padalom na 2400 metrih nadmorske višine nad vrhovi okoli Snežnika - Knežji dol, ki je znan po beli kapi sredi pomladi. V Atlasu sem moral prelistati skoraj vse strani z zemljevidi, tako južno se nahaja startno mesto. Na 199 v okencu A3 najdemo planoto z imenom Knežji dol, s katere se odpira čudovit pogled na dobrih 600 m nižje, ki se razprostira od Zabič do Ilirske Bistrice. Preko doline se nahajajo Novokrajski vrhi z državno mejo in krajem Rupa v ozadju. Še dalje sega pogled na Čičarijo in Jadransko morje, katerega se lepo vidi že na startu. Pobočje je prav tako dolgo kot ta dolina obrnjeno na jugozahod. Prvo, kar sem opazil je to, da je za grebenom velika površina golih posameznih vrhov s skalami, melišči in suho travo. Precej spominja na pokrajino na Kovku (Ajdovščina), le višina je, kot sem že omenil, manjša. Na pobočju pod startom je sicer gozd, a je temu dovolj termike za jadranje. Tudi veter je tu šibkejši kot v Postojni, baza oblakov pa se le spusti na start, predvsem ob JZ vetru, ki je znan po vsej Sloveniji kot zelo močan, ob običajnem močnem vetru pa se pokrajina izkaže kot primeren kraj za prelete v notranjost Slovenije. Če da sem se dvignil tudi v JV vetru je jasno, da je termično dviganje dovolj močno za "preboj" močnega vetra. V Ilirski Bistrici nastaja tudi domači klub, ki bo v bližnji prihodnosti prav gotovo imel kakšno tekmo v točnosti pristajanja. Čeprav je start za sedaj še majhen, a še vedno dovolj za postavitev vsaj pet padal hkrati, bo ob razširitvi primeren celo za ligaške tekme.

sem tu letel le nekajkrat, a sem dosegal višino in enkrat, ko sem letel proti Postojni. Po poznih urah sem letel le v približno 1000 m oddaljeni Bač, kumulusi so govorili o večjih daljavah. Tvorijo se proti Nanosu, Slivnici in čez Dolenjski. Po približno šestdesetih kilometrih pobočnega letenja sem se okoli planinske kočice na Kozleku, kjer so me planinci, ki tega prizore, čudno gledali. Po slikanju, katere sliko sem jim poslal, sem jim pokazal močnejši steber ter "vrtel" proti jugu tankovskemu poligonu nad Bistrico. Pod bazo, ki je bila tisti dan na višini 1800 m sem se usmeril na Veliki Milanji. To je 1099 m visok

Koča na Kozleku z višine 1100 m

zato sem vedel za dobro gostilno in obilo prostora za pristanek ob njej. Tu so ljudje že vajeni padalcev, le verjeli mi niso od kje sem priletel. Tako. Pri vsakem poletu na tem koncu Slovenije sem imel lepe pogoje, le časa za še večje podvige ni bilo. Mislim, da bomo v prihodnje tam še veliko naleteli, pa tudi domači jadrlni padalci bodo med nabiranjem izkušnje med zimo še marsikaj doživeli. Saj ne, da bi bilo za letos že vsega konec, ampak spomladi bom ob "frišni" termiki poizkusil priti dom na Vrhniko, ali pa še kaj več. Kdo ve?

Za tiste, ki se jim ne da pogledati v Atlas Slovenije pa še nekaj podatkov. Na start se pride skozi Ilirsko Bistrico in Zabiče, od koder pelje makadam po pobočju navzgor in na vsakem križišču je potrebno zaviti levo. Na zadnjem odseku je pot malo slabša, vendar dovolj dobra tudi za boljše vozila. Ko pride cesta na plano parkiramo in pešačimo kakih 10 minut proti robu planote rahlo levo. Sicer je pa start obeležen s trakovi in že od daleč viden. Start je na višini 1060 m, najbližji pristajalni prostor pa na 442 metrih pri dvorani. Državna meja s Hrvaško je od starta oddaljena le 2 kilometra, zato ne vem prav natančno, ali so policisti v okolici patrolirali ali pa pasli radovednost. Poleg policistov so bili videni še modrasi in škorpijoni.

Stanislav Rus

na Zabiče in sosednje vasi z višine 2000 m (Foto: Stanislav Rus)

REPORTAŽA

V deželi polnočnega sonca

29. julija dopoldne sva se z Andrejem Griljem odpravila na skrajni sever Evrope, na dolgo pot pa naju je pospremlilo nič kaj obetavno oblačno in deževno vreme. Na Ljubelju sva se poslovila od prijateljev in domovine. Pot po natrpanih nemških avtocestah je bila bolj naporna kot bi si človek sprva mislil.

Na Danskem sva si ogledala prestolnico, simpatični København. Zelo zanimiv je sprehod po Strøgetu - najdaljši evropski ulici za pešce. Tam najdeš vse; veliko je trgovin, draguljarn, veleblagovnic in lokalov vseh vrst, od pomo trgovin do starinar. Na vsakem koraku pa so seveda kioski, v katerih prodajajo sendviče, ki so obloženi z vsem mogočim in jih je več sto vrst ter so prava narodna jed Dancev. V enem izmed kioskov s časopisi iz celega sveta sem naletel celo na zadnjo izdajo sarajevskega Oslobođenja. Na ulici in pa v Tivoliju, zabaviščnem parku sredi mesta, se vedno kaj dogaja, saj so Danci zelo prijazni ter simpatični ljudje. Iz København ni več daleč do Hamletovega mesta Helsingør, od koder sva s trajektom po najkrajši poti prispela na Švedsko - tukaj pa se je najina pot komaj prav začela, saj je do Nordkapa nisva prevozila še niti polovico.

Na začetku še sorazmerno dolgočasna švedska pokrajina, prekrita večinoma z žitnimi polji, se proti Norveški počasi spreminja v valovito gozdno in vodnato pokrajino. Na švedsko-norveški meji sva se zaustavila le zaradi fotografiranja. Nikjer duha ne sluha o policistih in carinikih. Podobna slika se je ponovila tudi na ostalih skandinavskih mejah.

Oslo sva si ogledala le bežno in vročina je tako pritiskala, da je bilo vse skupaj podobno parnemu kotlu. Tako mi ni preostalo drugega, kot da sem kombinizon zamenjal za kratke hlače in majico ter odpeljal naprej. Po cesti sva srečevala veliko turistov, kar pričča o tem, da Skandinavci veliko

potujejo. Tudi sicer je za turiste lepo poskrbljeno: od kampov in informacij ob cesti do črpalk in trgovin. Prenekatera črpalka bi se po urejenosti in ponudbi lahko primerjala s kakšnim luksuznim hotelom.

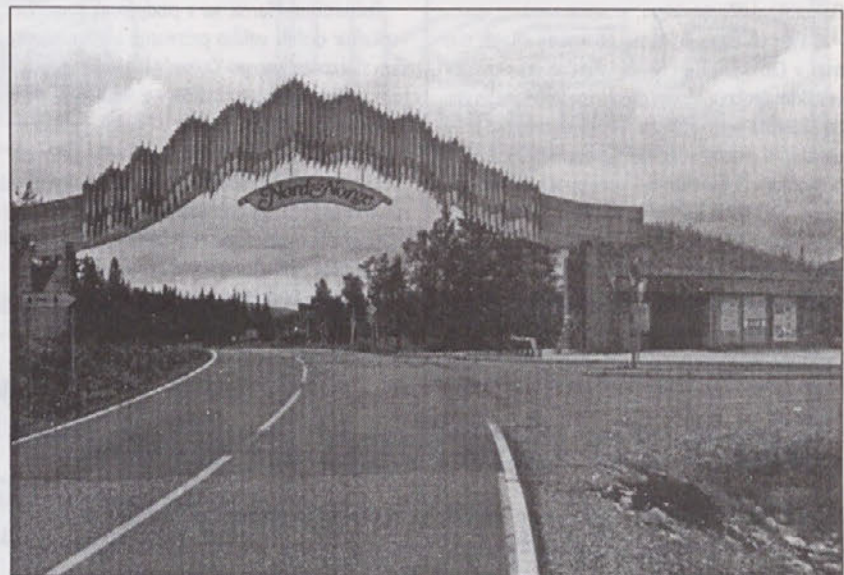
Sončno in toplo vreme naju je spremljalo do Trondheima, mesta, kjer je bistriska ekipa tekmovala v znanju iz prve pomoči. Potem pa sva imela za sopotnika v glavnem oblake in dež. Kmalu je pokrajina postajala vse bolj razgibana in gorata.

Veliko je predorov, ki so izrtani v živo granitno skalo in v glavnem niso betonirani. Vozila sva se ob številnih neskončno dolgih fjordih in veliko sva jih tudi prečkala. Na prelazih so bili še ostanki snega in na malo višjih tudi pravi ledeniki. Ob tem letnem času so se topili in polnili z vodo nešteta jezera in divje reke, ki se izlivajo v veličastne fjorde. Na teh prelazih vladajo polarne razmere in kljub poletju je bilo le nekaj stopinj nad ničlo.

Dnevi so bili oblačni. Le tu in tam je pihaljo izza oblakov sonce. Tudi ob dveh popoldne je bila temperatura le 10 °C. Vozila sva se skozi majhna mesta in vasi. Okoli enajste zvečer v tem delu Evrope dan še vedno kraljuje nad nočjo, ker pa je bilo v času najinega prihoda oblačno, skoraj nisva občutila razlike med dnevom in uradno nočjo.

(nadaljevanje v prihodnji številki)

Tekst in foto: Vojteh Keš

Na severu Norveške sva vstopila v polarni krog

SLIKOVNA KRIŽANKA

		SEVERNI DESNI PRITOK NILA	LUKA V JUŽNI ITALIJI	KRATICA FRANCOŠKE TEROR. ORG.	V PRETEK. DEŽELA OB NILU			
		GORA SMO-STANOV			POVRŠINA			
		TRAVA PRED NIŠO						
		SLOV. PRIDIGAR DEKAGRAM						
				NOTA				
				INSEKTICID				
SESTAVIL: M. M.	STARO MESTO V GRČIJI	BIKO-BOREC	POL-DNEVNIK CINCAR			TUJA IN NAŠA ČRKA	SOSEDNJI ČRKA KOVINA	
ŽENSKA V LETIH				DRŽAVA Y ZDA PRITOK RENA				
DO 1918 TURŠKA VLADA				RENTGEN		ROMUNSKI ATLET	SLEPAR-JENJE	
JUNAK TRDINOVE POVESTI				STANE UREK		LJUBK. ŽENSKO IME	VRTNE LOPE	
NEODLO-ČEN IZID				LIDIJA HREN		DVOJICA	MOŽJE (ANGL.) GALU	
SLOVEN. JEZUIT VLADINIR				ČEBULICA		PISEC TRAGEDIJU		
PREBIV. AONIJE			ZAPOREDNI ČRKI		BIVŠI SMUČAR BORIS	TIP ČEŠKEGA VOZILA	INDIJSKI ŠARIST NEMŠKI PREDLOG	
							PISATELJ FLEMING	
							KRATICA JUG. ARMADE ŽUŽELKA	
		STATUS				JAZ (LAT)		
		PREGRI-KJALO				OHRID		TRST
		FINSKO MOŠKO IME				IME BENDERJA		
		PREBIV. VLAŠKE					PRISTANIŠČE V IRAKU	

REŠITEV KRIŽANKA IZ SEPTEMBRSE ŠTEVILKE (vodoravno):

- jl • Pi • Karaoke • tovarna • Kranjec • Ilarion • tmeza • brinetka • fraze • Boston • AP • RI • JP • IM • Imatra • at • aerobika • ad • kianti • AV • nonij • Sršen • šen • Tkon • Darga • repriza • Are • Lolek • rosa • ton • Evita • ikt.

Podjetje s 40 letno tradicijo

Četrtri v Evropi

Večina evropskih proizvajalcev še vedno izdeluje mehko poliuretansko peno s specifičnimi težami od 15 - 60 kg/m³, za proizvodnjo pen specifičnih tež 15 - 20 kg/m³ pa so jim do nedavnega morali dodajati frigen, ki je postal sporen zaradi vsebnosti klora. Da bi zaščitili človeka in naravno okolje, so frigen v penah nižjih specifičnih tež začeli nadomeščati z ogljikovim dioksidom (CO₂), ki je popolnoma naraven plin. Nastala sta dva tehnološka postopka: prvi je poznan pod imenom CARDIO (Canon iz Italije in Vicking iz Velike Britanije), drugi pa je t. i. NOVAFLEX postopek, ki sta ga razvili nemški firmi Bayer (proizvajalec poliuretanskih surovin) in Hennecke (proizvajalec opreme).

Po NOVAFLEX postopku mehko poliuretansko peno v Evropi proizvajajo samo tri podjetja: italijanski Olmo, nemški Carpenter in belgijski Cabelwerke-Eupen, kot četrtri pa se jim bodo v drugi polovici naslednjega leta pridružili tudi Poliuretani-Plama.

Bayer in Hennecke sta na sejmu plastičnih mas v Düsseldorfu (10. oktobra) z ednim slovenskim proizvajalcem mehke poliuretanske pene sklenila pogodbo za nakup opreme z zelo ugodnimi pogoji plačila - uvedba NOVAFLEX postopka v Poliuretanih-Plami bo stala 1 milijon DEM. Dr. Ciril Kastelic, direktor razvojno-tehnološkega sektorja, pričakuje, da bo CO₂ nadomestil in zmanjšal tudi del izocianata, najdražje reakcijske komponente v tehnološkem procesu proizvodnje pene, in tako precej pocenil proizvodnjo, saj novi penilec ne bo vplival na kvaliteto pene, ki bo brez frigena bolj prijazna za

okolje. Ker imajo v Poliuretanih-Plami z omejenima nemškima proizvajalcema dolgoletne izkušnje, je odločitev za uvedbo NOVAFLEX postopka še dodatna garancija za strokovno podporo in dober servis.

Poliuretani-Plama so s podpisom pogodbe vsekakor dobili veliko priznanje s strani nemških dobaviteljev, pri čemer ne gre zanemariti tudi njihovih 35-letnih stikov z vodilnimi proizvajalci surovin in opreme v Evropi, vendar je treba pripomniti, da so dobili ponudbo prav zaradi dosejanega uspešnega dela vseh zaposlenih in doseženega položaja na strokovnem ter marketinškem področju. Uvedba nove tehnologije je tudi za Poliuretane-Plamo življenjskega pomena, saj bodo s "postopkom prihodnosti že danes" zmanjšali stroške proizvodnje in ohranili, če že ne povečali, pridobljene pozicije na trgih, kjer vlada ostra konkurenca.

Skrb za delavca in kupca

Jadran Maurič, direktor proizvodno-tehničnega področja in predsednik Upravnega odbora Poliuretanih-Plame, daje velik poudarek računalniško podprti proizvodnji in stalnemu izboljševanju delovnih pogojev. "Nedavne raziskave in tudi najnovejša izkušnja iz industrijske uporabe kažejo, da tehnična popolnost sistemov še ne zagotavlja popolnega uspeha pri njihovi uporabi. Ta ugotovitev še posebej velja za dežele (kakor je Slovenija), ki še niso dosegle dovolj visoke stopnje gospodarskega razvoja. V takih pogojih je namreč že doseganje tehnične popolnosti sistemov precej zahtevna naloga. Aktivirati moramo svoje najmočnejše adute in z znanjem ter izkušnjami izkoristiti vse priložnosti. Prenova proizvodnje je težaven proces. V njem je ključni dejavnik človek in hitrost učenja, saj je proizvodnja sistem, ki ga sestavljajo ob izdelkih, strojih, tehnoloških procesih in nadzornih sistemih ljudje."

V Poliuretanih-Plami so že danes na ravni tehnološko najboljše opremljenih tovarn v Evropi. Že nekaj let namenljajo za naložbe 10% letnega prometa. Jasno jim je, da je njihov cilj čimboljše poslovanje, dosegli pa ga bodo, če bodo svojim kupcem ponudili ob primernih cenah pričakovano kvaliteten izdelke. V preteklem letu so posodobili tehnologijo proizvodnje bloka. V letošnjem letu so v programu čistilnih gobic Vileda prešli na okolju in ljudem prijaznejšo tehnologijo lepjenja, ki je plod njihovih strokovnjakov in začeli s posodobitvijo tehnologije recikliranja poliuretanske pene, saj že vrsto let sami predelujejo ostanke in odrezke. Zgradili so novo skladišče surovin za proizvodnjo mehke poliuretanske pene in s tem pridobili za 300 ton skladiščnih kapacitet. Kupili so nov tovornjak s prikolico, ki bo po predelavi v stikalnico omogočil prevoz pene na daljše razdalje. Veliko sredstev (skoraj 200.000 DEM) so namenili za odvoz odpadnih snovi in s tem precej razbremenili okolje.

V Poliuretanih-Plami skrbijo tudi za dejavnosti skupnega pomena, ki jih financirajo z ostalimi podjetji nekdanje Plame (energetika, požarna varnost, varovanje premoženja in telefonija). Pred kratkim so z novo sodobno digitalno telefonsko centralo, prvo na našem področju, naredili velik

skupen korak naprej, saj jim omogoča bistveno večjo kvaliteto komuniciranja navzven in navznoter.

Za notranji odkup in javno prodajo delnic kot obliko v kombiniranem načinu lastniškega preoblikovanja se je v začetnem obdobju opredelilo le malo slovenskih podjetij (okrog 35). Danes ugotavljajo, da je tak način lastninjenja podjetja najbolj primeren zaradi lastniških razmerij med notranjimi in zunanjimi lastniki, ker povečuje dobičkanost. Zavedajo se, da je cilj zunanjih lastnikov čimvišja dividenda. Do te bodo prišli z uspešnim poslovanjem, ki pomeni za notranje lastnike socialno varnost na dolgi rok. "Odliv denarja podjetja za notranji odkup bi za kapitalsko intenzivno podjetje, kot je naše, pomenil zaradi omejenih investicijskih možnosti nazadovanje na daljši rok in zato zmanjšanje konkurenčne sposobnosti," pravi Jadran Maurič. Po izvedenem lastniškem preoblikovanju bodo zaposleni, nekdanji zaposleni, upokojenci in njihovi družinski člani postali lastniki 41% vrednosti podjetja, med tistimi, ki so odkupili 19% družbenega kapitala v javni prodaji pa je veliko družinskih članov zaposlenih. Skozi bodočo lastniško strukturo je zelo jasno čutili pripadnost ljudi svojemu podjetju.

Izvoz se povečuje

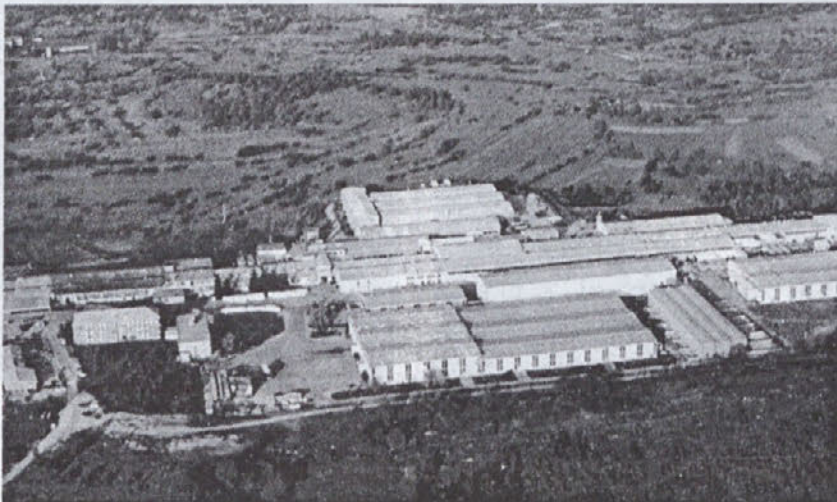
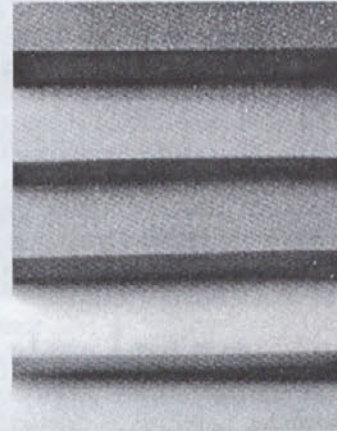
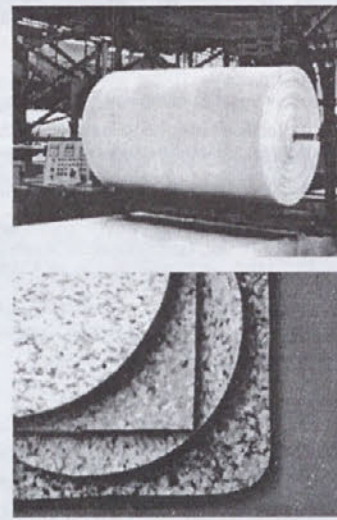
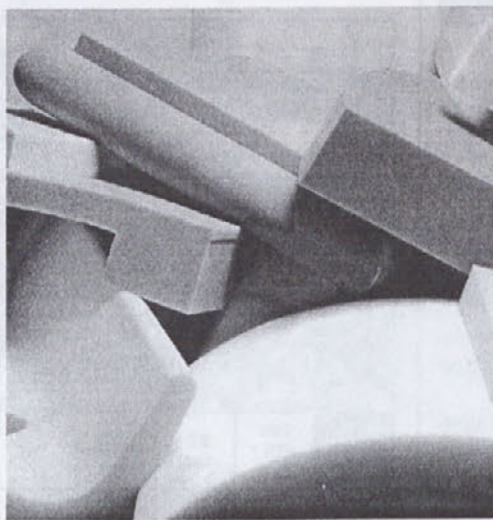
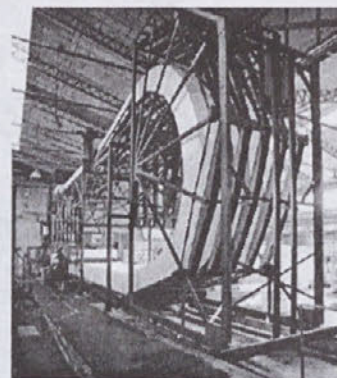
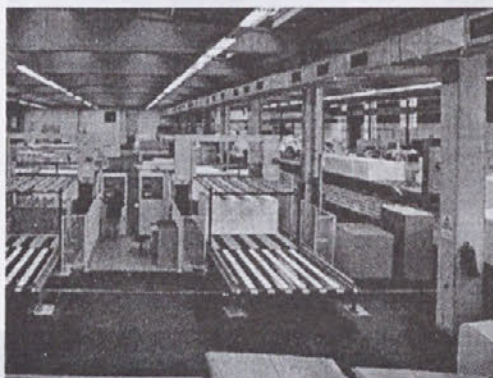
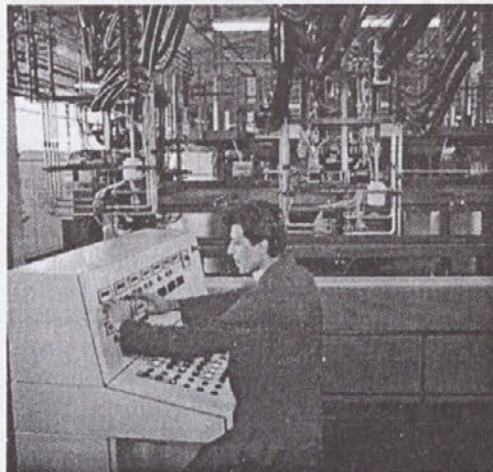
"Tudi na področju marketinga smo takoj za vodilnimi v svetu, čeprav nam vedenje o tem, da se na vrh še lep čas ne bomo mogli povzpeli, ne jemlje zmernega optimizma," pravi ing. Vladimir Jakovac, direktor zunanje trgovine. Poliuretani-Plama še nimajo lastne blagovne znamke, saj se zavedajo, da ima podjetje premajhno finančno moč za kaj takega. Svojo edino možnost vidijo v izvozu, ki predstavlja že 2/3 njihove proizvodnje in se neprestano veča, zlasti od letnega dopusta naprej.

V zadnjem času veliko polieterske pene prodajo fordovi avtomobilski industriji v Avstraliji, ki poleg zahodne Evrope postaja eden izmed njihovih najpomembnejših kupcev, počasi pa pridirajo tudi v države nekdanjega vzhodnega bloka. Potrebno je omeniti, da so julija sklenili posel v vrednosti 3,6 milijona DEM z rusko tovarno AVTO VAZ Togliatti (Lada) z dobrimi možnostmi za podaljšanje pogodbe tudi v prihodnjem letu, čeprav se tudi na vzhodu srečujejo z vse ostrejšo konkurenco.

Kot edinega proizvajalca mehke poliuretanske pene iz nekdanje "vzhodne Evrope" so Poliuretane-Plamo junija letos sprejeli v združenje EUROPUR. Članstvo v elitni družini zahodno-evropskih proizvajalcev jim bo olajšalo dostop do dragocenih informacij, poleg tega pa namepravajo tudi aktivno sodelovati pri kreiranju njegove politike, čeprav se ne slepijo, da je združenje bolj naklonjeno marketingu in manj tehnologiji. Prva ovira na poti iz anonimnosti je torej za Poliuretane-Plamo le še spomin.

POLIURETANI

plama

Radi imamo udobje

V Poliuretanih-Plami izdelujejo in predelujejo mehke poliuretanske pene. Na voljo je bogata izbira pen, tako znotraj skupine polieterskih pen "PUHIN" kot tudi polieterskih pen "IPREN". Pomembna tehnološka značilnost pen je, da vsebujejo klor-fluor-ogljikovih spojin (frigena). Glede na fizikalne lastnosti ponujajo naslednje tipe pen:

Skupina polieterskih pen

- PUHIN ELASTIK, pene znižane tlačne trdnosti in zvišane elastičnosti,
- PUHIN NORMAL, skupina standardnih mehkih pen,
- PUHIN ZVIŠANE TRDNOSTI, pena povečane tlačne trdnosti,
- PUHIN NOSILNI, pena visoke tlačne trdnosti oziroma nosilnosti,
- PUHIN TERMO, pene posebnih lastnosti za laminiranje s plamenom in visoko frekvenčno varjenje,
- PUHIN MARENA, imitacija morske gobe,
- PUHIN HR, se odlikuje po izjemni elastičnosti, omogoča visoke dinamične obremenitve, ima izjemno propustnost zraka in manjšo gostoto v primerjavi s klasičnimi penami.

Skupina polieterskih pen

- IPREN TEHNIČNI, standardni tip,
- IPREN POLTRDI, pene zvišane tlačne trdnosti,
- IPREN MARENA, imitacija morske gobe.

Kakovostne izdelke ponujajo v standardnih oblikah (bloki, plošče, role) ali pa v drugih željenih in zahtevnejših oblikah, ki jih dostavljajo kupcu ob dogovorjenem času.

Za zahtevnejšo uporabo izdelujejo pene s posebnimi fizikalnimi lastnostmi:

- PENE Z ZMANJŠANO GORLJIVOSTJO
- ULTRABELE PENE, odporne na staranje in izrazito bele barve,
- PENE Z NIZKO KOLIČINO EMISIJSKIH PLINOV in
- PENE, na katerih ni možen razvoj mikroorganizmov (SANITIZED).

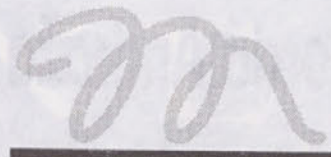
Mehke poliuretanske pene so naše vsakdanje spremljevalke. Udobje, ki ga nudi mehka poliuretanska pena, postaja nepogrešljivo. Uporabnost pene je zares široka. Vgrajena je v izdelke oblažjenega pohištva, nepogrešljiva je v avtomobilski, tekstilni in čevljarški industriji, v petništvu, pri proizvodnji filtrov, pri embalažiranju izdelkov, za športno opremo, za opremljanje prostorov s posebnimi zahtevami (absorbiranje zvoka) in podobno. V široki potrošnji najdemo izdelke iz pene v obliki čistilnih gobic za gospodinjstva, kopalniških kompletov za osebno nego, za čiščenje prostorov, avtomobilov in podobno.

RECIKLIRANA PENA

Odpadke, obreznine ter ostanke mehkih poliuretanskih pen predelujejo (reciklirajo) za nadaljnjo uporabo. Okolju tako prizanašajo z ekološkimi obremenitvami in obenem najbolj cenevito izrabljajo surovine, za nameček pa zagotavljajo zanimiv izdelek. Reciklirana pena je uporabnikom na voljo v obliki kosmičev in smit blokov ter plošč, iz katerih oblikujejo izdelke v poljubnih oblikah, ki se uporabljajo v čevljarški in pohištveni industriji, pri izdelavi športne opreme itd.

Občina
Ilirska Bistrica

MLINOTEST
PEKARNA
Ilirska Bistrica

LESONIT D.D.

Lesno kemična industrija
66250 Ilirska Bistrica, Slovenija
Nikole Tesle 11, p.p. 49
Telefon: n.c. +386 (0) 67 41 241
Telefaks: 34 125 leson si
Telefaks: +386 (0) 67 41 433, 41 547

transport
terminal
ilirska bistrica

TRGOVINA
Z GRADBENIM MATERIALOM
PODBEŽE 39 - ZALCI
66250 IL. BISTRICA
tel. 067/82-402, fax. 067/81-285

TRGOVINA "BOŠTO"
BAZOVIŠKA 4a
66250 IL. BISTRICA (za GG)
tel. 067/42-123

NOVO - NOVO - NOVO
Po naročilu izdelujemo:
POLICE, STOPNICE,
TLAKE, PULTE, ŠANKE ...
IZ MARMORJA IN GRANITA

keramika • eleganca • kvaliteta

Suma inženiring d.o.o.
Bazoviška 18, 66250 Ilirska Bistrica
telefon: 067/41-504, telefax: 067/81-042

KSP
ILIRSKA BISTRICA
Prešernova 7

ProVITA®

Inženiring d.o.o.
66250 Ilirska Bistrica
Vilharjeva 27
tel. 067/41-820

TOURIS

Vojkov drevored 14, 66250 Ilirska Bistrica
Najem in prodaja prostorov za:
- proizvodnjo
- skladiščenje
- in pisarne

Informacije: tel. 067/81-188

BMD INŽENIRING
Ilirska Bistrica

PIVKA
perutninski kombinat
Neverke 30
66256 KOŠANA

30% NIŽJE CENE!

Ugodna prodaja konzumnih-jedilnih jajc
vseh kategorij in velikosti. Dobite jih v
naši AGRO TRGOVINI na Kalu
od 22. 6. 1995 dalje.

Cene glede na velikost: od 4 - 13 SIT

GOZDNO GOSPODARSTVO
POSTOJNA

primorje
ajdovščina
ENOTA BISTRICA IL. BISTRICA

CENJENIM STRANKAM NUDIMO:
- vse vrste gradbenih in mizarskih storitev,
asfaltiranje, montažne hale,
- prodajamo vse vrste betonov, pesek,
mivko in vse vrste betonskih izdelkov,
- izposojamo gradbene odre in opažni
material.

COMMERCE
GRAFIČNE STORITVE IN TRGOVINA d.o.o.
66250 Ilirska Bistrica

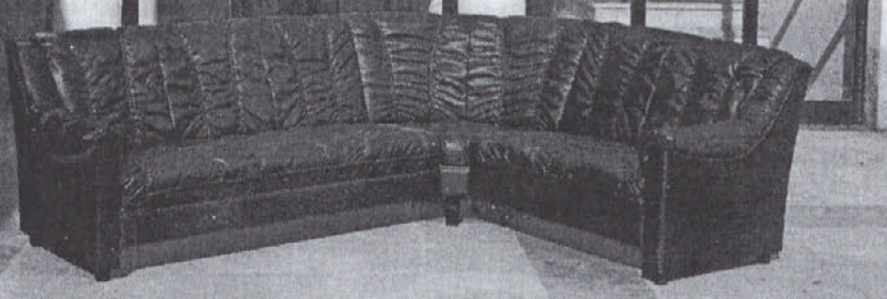
GRAFIČNI ATELJE
IN
UREDNIŠTVO ČASOPISA SNEŽNIK
Bazoviška 40
tel. 067/81-297, fax. 067/41-124
PAPIRNICA - LINEA ART
Bazoviška 19
tel/fax. 067/42-077

PUR PLATEX

d.o.o.

Gradišče 51, 66243 Obrov, tel: 066/88-016, fax 066/88-033

Sedežna garnitura: **ŽANA**

CENIK OGLASOV

1. cela stran	28 x 35 cm	70.000 SIT
2. polovica strani	28 x 17 cm	35.000 SIT
3. četrtina strani	14 x 17 cm	18.000 SIT
4. osmina strani	14 x 8,5 cm	9.000 SIT
5. šestnajstina strani	6,5 x 8,5 cm	4.500 SIT

Cena dvobarvnih oglasov na prvi
in zadnji strani je višja za 30%.
Za večkratno oglaševanje znižamo
ceno po dogovoru.

Pokličite "GA commerce", Bazoviška 40,
Ilirska Bistrica, tel/fax: 067/81-297

Snežnik

UREDNIŠTVO
66250 Ilirska Bistrica, Bazoviška 40

NAROČILNICA

ime

priimek

se naročam na časopis SNEŽNIK.
Prosim, da mi ga pošljete na naslov:

V _____, dne _____

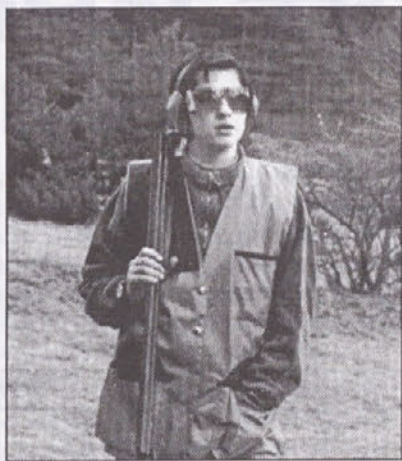
podpis: _____

STRELSTVO • TRAP

Tamara Matko je državna prvakinja

Murska Sobota je 2. in 3. septembra letos gostila najboljše mlade strelce na glinaste golobe v moški in ženski konkurenci. Med fanti je nastopilo 18 tekmovalcev, med dekleti pa 6 tekmovalk. SD 4. junij Ilirska Bistrica je zastopala Tamara Matko, rekorderka in zmagovalka Trap Lige '95 v mladinski konkurenci, ki je ponovno potrdila svoj primat v ženski konkurenci. Državna prvakinja med mladinkami je zadelala 98 golobov!

BALINANJE

BK Lesonit 3. v play offu super lige

Balinarji so zaključili tekmovanje v začetku oktobra, najboljši pa so se pomerili za naslove v play offu. Članska ekipa BK Lesonit se je v super ligi uvrstila na tretje mesto, potem pa je igrala še v pol-finalu play offa s sezansko Skalo-Titanic.

Prvo tekmo so balinarji BK Lesonit igrali v sredo, 11. oktobra, v novi balinarski hali v Zabičah. Končni rezultat je bil neodločen (11 : 11). Druga tekma je bila v soboto, 14. oktobra, v Sežani, kjer so domači balinarji zmagali z rezultatom 14 : 8. Tako so Sežanci že v drugi tekmi dosegli cilj - uvrstitev v finale, igralci BK Lesonit pa so osvojili končno 3. mesto, doseženo tudi v ligaški razvrstitvi.

Dejstvo, da so izpadli proti boljšemu tekmeču v polfinalu potrjuje tudi končnica play offa, v kateri so se balinarji Skale-Titanica okronali z naslovom državnega prvaka, saj so ugnali tudi ljubljansko ekipo BK Trata-Casino Sara.

Končne uvrstitve ostalih klubov

BK Planinc je zaključil prvenstvo v I. balinarski ligi na 8. mestu med desetimi klubi in bo tako v naslednjem letu tekmoval v istem rangu.

V II. balinarski ligi je ekipa BK Topolc z osvojenim predzadnjim oziroma 9. mestom izpadla iz lige.

V medobčinski ligi je nastopalo 15 ekip iz postojnske, pivške in ilirskobistriške občine, domače ekipe pa so se uvrstile na naslednja mesta: 8. mesto BK Kozlek (mladinci BK Lesonit), 9. mesto BK Snežnik, 13. mesto BK Plama, 14. mesto BK Zabiče in 15. mesto BK Železničar.

Zdravko Debevc

KARATE

Odličen podmladek Karate kluba Teles

Karate zveza Slovenije je v Idriji 22. oktobra organizirala II. pokalno tekmo za državno prvenstvo v katah in borbah mlajših kategorij. Zaradi finančne stiske se je prvenstva iz Karate kluba Teles udeležilo okrnjeno število tekmovalcev, vendar so se odlično odrezali.

Nejc Glavaš je zasedel 2. mesto v katah, prav tako pa je 2. tudi v državi za leto 1995. Simon Grbec je zasedel 4. mesto za leto 1995. Oba sta nastopala v kategoriji malčkov (letnik 1986). Sandi Berginc je na tej pokalni tekmi dosegel 2. mesto v katah, Anita Šenkinc prav tako 2. mesto, tako da je v skupnem seštevku dveh tekem prista na 2. mestu v državi za letošnje leto. Špela Muha je

dosegla v Idriji 4. mesto, na 4. mestu pa je pristala tudi na koncu letošnjega državnega prvenstva v kategoriji starejših pionirk. Mladen Kablar je zasedel 2. mesto v katah. Piko na i je postavil Klemen Logar z osvojenim 3. mestom v borbah, mladi tekmovalci Karate kluba Teles iz Ilirske Bistrice pa so v skupnem seštevku pristali na 3. mestu Karate zveze Slovenije za leto 1995. Čestitamo!

KOŠARKA • RAZPIS

Občinska košarkarska liga

Športna zveza Ilirska Bistrica bo z izvajalci tekmovalca organizirala OBČINSKO KOŠARKARSKO REKREACIJSKO LIGO.

Glavna določila:

- pravico nastopa imajo posamezniki vseh starostnih kategorij, ki imajo stalno prebivališče v občini ali so na območju občine zaposleni,
- ne morejo nastopati igralci, ki so registrirani za košarkarske klube,
- igra se po pravilih KZS, prirejenih za občinsko tekmovalstvo,
- vse tekme bodo predvidoma v športni dvorani Osnovne šole Antona Žnidaršiča,
- sistem tekmovalstva bo dvokrožen, če se bo prijavi 6 do 8 ekip,
- tekmovalstvo bo potekalo ob sobotah od 16. do 20. ure (december 1995 - februar 1996),
- prijavina je cca. 10.000 SIT (s stroški za uporabo dvorane, ki znašajo 2.100 SIT na uro).

Ostala določila bo pripravil organizator na podlagi prijavi in pripomb vseh sodelujočih. Prijave sprejema SZ Ilirska Bistrica, Bazoviška 26, tel./fax: 81-177, do 18. novembra.

Na tem naslovu boste dobili tudi vse dodatne informacije.

STRELSTVO • TRAP

Državna rekorda Andraža Lipolta in Tamare Matko

Oktober sta bili izvedeni dve izbirni tekmovalni najboljših strelcev na glinaste golobe za uvrstitev v slovenske članske in mladinske reprezentance. Prva tekma je bila 30. 9. in 1. 10. v Murski Soboti. Nastopila sta dva bistriška strelca in ena strelka. Andraž Lipolt je med dvajsetimi tekmovalci v članski konkurenci prepričljivo zmagal. Po šestih serijah (5 + finale) si je pred zasledovalci pristreljal naskok 12 golobov, to pa je bilo dovolj tudi za nov absolutni državni rekord s 141. golobi (150 možnih).

V članski konkurenci je nastopil še Sandi Rolih, ki pa se ni vidneje uvrstil. Tamara Matko je za uvrstitev v ekipo Slovenije (absolutno) nastopila v konkurenci šestih mladincev in dveh mladink. V Murski Soboti je bila peta, zadelala pa je 94 golobov.

Druga tekma je bila 14. in 15. oktobra v Ormožu. Andraž Lipolt je ponovno prepričljivo zmagal. Zadel je 138 golobov, 7 več kot drugouvrščeni. Sandi Rolih

je ponovno streljal preslabo za uvrstitev v reprezentanco. V mladinski konkurenci je tokrat uspešno nastopila Tamara Matko, saj je zasedla 3. mesto absolutno. Istočasno je postavila nov slovenski rekord za mladinke - zadelala je 104 golobe (125 možnih)!

Andraž in Tamara sta tako z odličnimi rezultati potrdila svoji mesti v slovenski trap reprezentanci. Zdravko Debevc

NOGOMET

Člansko moštvo vse bližje dnu lestvice

Prepričljiva poraza članov NK Transport v zadnjih dveh prvenstvenih tekmah, obakrat v gosteh, bi morala biti alarm klubu pred nadaljevanjem prvenstva, če se želi odlepti od dna tabele III. lige zahod. Visoka poraza, 5 : 1 s Kolpo in 4 : 1 z Biljami, dejata slutiti, da s prvim moštvom nekaj ne "štima". K temu je prispeval tudi poraz v drugem krogu pokalnega tekmovalca MNZ Koper z nižjeligašem Galebom (4 : 0). To vsekakor ni v čast ekipi, ki je pred kratkim nastopila v osmini slovenskega pokala. Upamo, da bodo igralci, uprava kluba in nov trener našli recept za izhod iz krize.

Mladinsko moštvo je po dveh visokih porazih v gosteh s Kolpo in Taborjem iz Sežane vendarle zmagalo na domačem igrišču. Z desetimi točkami se je približalo sredini razporednice in bi lahko tu zaključilo jesenski del prvenstva ob vsaj eni zmagi v zadnjih dveh tekmah, proti Elanu v Novem mestu ali doma proti Komendi.

Kadeti so v sedmem krogu vendarle dosegli svojo prvo zmago. Klonila je solidna ekipa iz Postojne,

izid pa je bil 4 : 2 za mlade Bistričane.

Starejši dečki so v 7. krogu slavili visoko zmago (10 : 0) proti ekipi NK Rakek. Tako vodijo na razporednici moštvev v kraško-notranjski skupini.

Mlajši dečki so po treh zaporednih porazih zdrsnili z vrha razporednice v drugo polovico. Do konca jesenskega dela lige pa jih čakajo še trije resni nasprotniki, s katerimi bodo skušali popraviti slab vtis zadnjih tekem. Zdravko Debevc

JADRALNO PADALSTVO

"Paljužin" je poletel nad Ilirsko Bistrico

Nek znan mislec je nekoč dejal, da ko človek enkrat poleti, potem hodi po svetu z očmi uprtimi v nebo. Priznati moram, da toliko resnice, kot se je skriva v tej misli, zlepa ne najdeš nikjer drugje. Sam sem okusil lepoto letenja z jadralnimi padali že pred nekaj leti in od takrat naprej me je, kljub daljšemu premoru, ves čas obsedala želja, da bi enkrat poletel tudi doma, z domačih hribov. Ob tem si ne morem kaj, da se ne bi spomnil nešteti voženj, ko sem skozi vetrobransko steklo avtomobila opazoval pobočja v bližini Ilirske Bistrice in okoliških vasi, ki so se kar sama ponujala, da bi vzletel z njih in teh, resnici na ljubo, ne manjka. Žal pa so bile to do nedavnega samo želje s kaj malo možnosti za uresničitev.

Zaradi specifičnosti tega športa in pa nenačrtne tudi zaradi nevarnosti, ki prežijo na vsakega, predvsem pa na tako neizkušena jadrlnega padalca, kot sem sam, sem raje hodil v Strmco pri Postojni, kjer sem v družbi Postojnčanov lahko v miru in varno letel. Ob tem ne morem mimo dejstva, da si bolj pristranskega sprejema in nesebične pomoči s strani članov postojnskega Kluba jadrlnih letalcev "Nut" ne bi mogel želeli, saj so mi ves čas stali ob strani in me pri mojih nerodnostih, ki jih niti ni bilo tako malo, vzpodbujali, obenem pa so me že prvi dan sprejeli medse kot sebi enakega. Rezultat tega prijateljstva pa so prvi obiski jadrlnih padalcev na Bistriškem, točneje na Srednjem vrhu pri Kozleku in Oslicami nad Zabičami, od koder smo prvič poleteli letos poleti. Pri domačinih so ti poleti vzbudili nemalo pozornosti in odobravanja, uspelo pa mi je pridobiti tudi nekaj fantov, ki so se vpisali v šolo letenja z jadralnimi padali. Šolo je vodil inštruktor letenja Stanislav Rus-Slavc, član "Kluba letalcev Vrhnika"

in njemu se lahko v veliki meri zahvalimo, da letenje z naših hribov ne bo ostalo zgolj pobožna želja.

Julija in avgusta letos, kolikor je trajalo šolanje, se je na dveh tečajih izsolalo deset pilotov (med njimi je tudi ena predstavnica lepšega spola), ki so pridobili licence "L" (pilot začetnik). Vzporedno s šolanjem se je rodila tudi ideja o ustanovitvi domačega kluba, s katerim bi na najboljši možen način zaokrožili šolanje, obenem pa poskrbeli za organizirano in predvsem varno letenje na Bistriškem.

Tako smo se v soboto, 7. oktobra, zbrali na ustanovnem občnem zboru Kluba jadrlnih padalcev "Paljužin" Ilirska Bistrica z namenom, da ustanovimo društvo, ki bi združevalo vse ljubitelje alternativnega letenja. (Za vse tiste, ki ne vedo kaj pomeni "paljužin" naj povem, da je to krugalj v novokrajskem narečju). Že izbira imena pove, da smo želeli klubu dati neko identiteto oziroma pripadnost, ki bi bila značilna za naše kraje, hkrati pa bi na slikovit način prikazovala osnovno dejavnost kluba, to je letenje. Upamo, da smo z izbiro narečnega imena ptice pri tem uspeli.

Na ustanovnem občnem zboru se nas je zbralo vseh 11 aktivnih padalcev iz ilirskobistriške občine. Le-ta se verjetno ni kaj dosti razlikoval od drugih ustanovnih občnih zborov, zato ga ne bi podrobneje opisoval. Tudi dejstvo, da je v Ilirski Bistrici ob številnih športnih društvih ustanovljen še en klub ni bistveno. Veliko pomembneje se mi zdi to, da je v Il. Bistrico prodril šport, ki se že v svoji osnovi povsem razlikuje od vseh drugih, je pa po svoji lepoti in atraktivnosti resnično nekaj

MALI NOGOMET

Za vrh 1. lige se borijo štiri ekipe

Tekmovalstvo v občinski ligi malega nogometa je dobera razmahnilo. Organizatorjem in igralcem ostajata še dva kroga do zaključka jesenskega dela tekmovalstva. Po nepopolnih petih krogih so razporednice v ligah naslednje:

1. PODGORA	12
2. EURO MB	9
3. ACTUAL ITP	9
4. K H M	9
5. VOJAŠNICA	6
6. DELIZIA	6
7. CARINA	3
8. KOSEZE	0

1. BOTEGA	10
2. O K S	9
3. BRKINI	8
4. JOHNNY BAR	6
5. KOLAR	5
6. OK BAŠA	3
7. OK ZEMONSKA VAGA	1

Obnova igrišča v Jelšanah

Pešiča zanesenjaka iz Jelšan je z denarjem, ki ga prislužili s plesom in s pomočjo krajevne skupnosti obnovila igrišče: prebarvali so stebre, postavili reflektorje, obnovili črte, zamenjali mrežo in vse okoličnice. Šest fantov je v obnovno igrišče vložilo 300.000 tolarjev, prostovoljnega dela pa se je nabralo za okrog 3.000 ur. Igrišče v Jelšanah rabljajo vsi prebivalci in učenci OŠ Jelšane.

posebnega. Poleg tega pa mislim, da je zelo pomembno tudi dejstvo, da bomo razen promocijskega športa pri nas lahko predstavljali našo občino v širšem slovenskem prostoru na povsem nov način, saj se lahko pohvalimo, da imamo, na zelo ugodnih vremenskih pogojev, tudi zelo malo žal še neodkrite, terene, ki so zelo primerni za daljše polete oziroma prelete z jadralnimi padali. V prid tej trditvi pričam članek Stanislava Rus-Slavca o enega najboljših slovenskih tekmovalcev v jadrlnem padalstvu ter, kot sem že prej omenil, tudi inštruktorja letenja, ki bo objavljen v letošnji številki revije za jadrarno padalstvo zmarjarstvo "IKAR", v celoti pa je objavljen na 9. strani Snežnika.

V tem smislu nameravam naslednje leto opozoriti eno izmed tekem v točnosti pristajati, ki se jih ponavadi udeleži preko 100 jadrlnih padalcev iz vse Slovenije in za katero smo pripravljeni, da bo nesporno enkratni dogodek v Ilirski Bistrici.

Naš namen pa ni samo organizacija takšnih reditev, pač pa nameravamo urediti in opremiti vzletišča ter pristajalne prostore, organizirati letenje, v katero bi želeli vključiti čim več članov, in še kup drugih stvari. Kot vse kar nam bodo pridružili tudi letalski modelarji, lahko se zgodi, da bo jadrarno padalstvo v celoti prerasel v aero klub, ki bi s svojim delovanju pokrival vse vrste alternativnega letenja. Želja je veliko, potrebno pa bo ogromno denarja, nenačrtne tudi finančnih sredstev, če bomo želeli uresničiti vse tisto, kar smo si zastavili. Upamo le, da bomo pri svojem delu uspešno potrdili bistriški "PALJUŽIN" ne bo ostal zgolj črna papirju, temveč da bo resnično še dolgo letenje v Ilirski Bistrici.

Na koncu bi rad obvestil vse tiste, ki jih zanimajo športi in bi se želeli vključiti v našo dejavnost, da lahko vse potrebne informacije in prijave dobijo na telefonu 067/81-484 (dopolnilno 067/41-856 (popoldne).